

ՐԱՏԵԻԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI-WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. X, No. 10, May 12, 1928

Հիւտ 10, Նո 10, Մայիս 12, 1928

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՄՕՏԸՐՆԻԶՄ ՎԷ ՏԻՆՍԻԶԼԻՔ

Արամբզտա «Մօտընիզմ» թապիրի տինսիզլիք մանաորնտա իսթիմալ օլունույօր: «Ֆիլանս պիր առէմ Մօտընիսթ իմիշ», տէնիլիրսէ, օնուն տինտէն իմանտան սափմըջ օլտըղը ֆարզ օլունուր: Վէ էհալիյի տինսիզլիքտէն սաղընտըրմազ իսթէյէնլէր Մատտիյունլուզ իլէ պէրապէր Մօտընիզմի տէ զիքը էտիյօրլար: Պուէանլըջ տըր: Մօտընիսթլէրտէ տինսիզլէր պուլունսպիլիր լաքին հէր մօտընիսթ տինսիզ տէյիլ տիր:

Մօտընիզմ՝ ինկիլիզճէ «Մօտըն» լուզէթինտէն ալընմըջ տըր: Մօտըն՝ եէնի եախօտ պու սօն ասրլարա ախօ օլան տէմէք տիր, մէսէլա, «Մօտըն հիսքըրի», սօն ասրլարըն թարիսի, «Մօտըն սայէնս», իմին եէնի շէքլի, «Մօտըն լայֆ», ասը ը հազըրըն եաշամազ ուսուլը, վէ սաիրէ:

Տին տաիրէսինտէ «մօտընիզմ», տախի պու սօն զէմանլարըն անլատըղը մանատա տին եա ֆըիսթիանլըզ տէմէք տիր: Հէր ասըն առտէմլէրի տինի հազիզաթլարը քէնտի նօզթա ի նազարլարընտան թէսալվուր էտէրլէր վէ պու՝ անտէն էվլէլէի ասըն վէ նէսլին նօզթա ի նազարընտա մօտընիզմ սայըլըր:

Սօզրատէսին տինի թէսալվուրլարը էսքի Եոնան տինի իչիւն մօտընիզմ իտի: Առաքեալլար Գրիսթիանլըղըն իլք սէնլէրինտէ անը Եհուտիլիյին տէվամը սայըլա Եհուտի շէրիաթլարը քէնտիլէրճէ մուհիմ պիր մէսէլէ իտի: Եոնանիլէր Գրիսթիան օլմաղա պաշլա-

յընճա Պօղոս Առաքեալ Գրիսթիանլըղը պու եէնի ահվալա մուվաֆըզ պիր թարգտա թէֆսիր էյլէյիպ Եհուտի շէրիաթլարըն թէրք էյլէտի: Պօղոս առաքեալ ասընըն մօտընիսթի իտի: Օն ալթընճը ասրտա Լուտեր Գրիսթիանլըղը Գաթօլիք քիլիսանըն անլատըղընտան ֆարզը անլայըլ իսլահ ը մէզհէպի մէյտանա կէթիրտի: Լուտեր ասընըն Մօտընիսթի իտի: Ուէսլի ինկիլիզ քիլիսէսինին տար թէսալվուրլարընտան գուրթուլուպ ասընըն ումում էհալիսինին իսթիյաճընը տօլտուրան պիր քըիսթիանլըզ վազ էտէրէք Մէթօտիսթ քիլիսէսինի մէյտանա կէթիրտի: Ուէսլի ասընըն մօտընիսթի իտի: Պու կիւն էրմէնի քիլիսէսինտէ պէօյիւք պիր սընֆ՝ քիլիսէսին սաաթլարճա տէվամ էտէն իպատէթին, կուսակրօնութիւնըն վէ սաիր ուէսուրլարըն պու ասըն մաթլուպաթընա մուվաֆըզ օլմատըղը իչիւն անլէրին թէպտիլինի թալէպ էտիյօրլար: Մօտընիսթ տիրլէր անլէր:

Ատէմլէր տինի տգախտի ազլէն դապզ էտիպ անա կէօրէ իման վէ ինանտըզլարընը իճրա էտէճէքլէր իսէ մօտընիզմ հէր ասրտա վէ հէր նէսլտէ զահիր օլաճազ տըր: Ֆազաթ տինի տաիրէտէ պու հարաքէթ իքի եօլտա զահիր օլուր, պիրի՝ տինին էսասի մէպտէլէրինի զայ էթմէյիպ օլ մէպտէլէրի եէնի էֆըեարա մուվաֆըզ սուրէթտէ թարիֆ վէ իճրա էտէնլէր, տիկէրի տէ տինին հէմ սուրէթինի հէմ մէպտէ վէ թէմէլինի սէօքիւպ աթանլար տըր: Պիրի՝ շարապը եէնիլէտիյի իչիւն թուլումը տա եէնիլէր, տիկէրի թուլումը եըրթար, շէրապը տա տէօքէր, իչի պիթիրիր: Էվլէլէիլէր միւսլիհ

տիրէր, սօնրաքիւէր տինսիզ տիրէր: Պու ի-
քիյի պիւրիպիւրի իւէ գարըշտըմամալը իզ: Պի-
րինճի՝ հազիգաթա վէ հազիգաթըն էն միւէս-
սիր իֆատէ վէ իճրասընա թալիս տիր, իքին-
ճի՝ երգըպ եազմազ արգասընտա տըր: Տինի
ազախտինի վէ իման հայաթընը իսլահ էթմէք
իչիւն եէնի եօլար տիւչիւնէնէր տինին մէպ-
տէ վէ թէմէլէրինէ սատըզ գալըրլար: Կէմիյի
թէրք էթմէյիպ Փուրթուէնա վէ դուլմէթտէ գըպ
լէնիւմայա վէ տիւմէնէ մուգայյէտ օլուրլար:
Լաքին հէմ իթիգատաթըն էսքի շէքլէրինի հէմ
տէ իմանըն մէպտէլէրինի եանի գըպլէնիւմա-
յը կէմիտէն տիւչարց աթանլար մանէվիճէ դարգ
օլմադա մահքիւմ տիրէր:

Իմտի հէր օլուր օլմազ սըրատա, պիզտէն
Փարդը վէ պիզտէն եէնի եօլտա տիւչիւնէնէրի
«Պու Մօտըրնիսթ տիր», «Պու մօտըրնիզմ տիր»,
տէյու թազպիւհ եօլու սէօյլէմէքտէն վազ կէ-
չէլիմ: Նէ տէտիյիմիզի վէ մէսէլէնին նէ օլտը-
դընը անլայարազ օնա կէօրէ հիւքմ էտէլիմ:

Հէր ասըն կէնճլէրի քէնտիւլէրտէն էվվէլ-
քի նէսլին էֆեհար վէ ուսուլունը թէնգիտ վէ
մուսիւնէզէ էտէրլէր: պու անլէրին հազըր տըր:
Պու ասըն կէնճլէրի պուէնա իսթիսնա տէյիլ
տիրէր: Ուսուլունա պէօյիւք ճիհան մուհարէ-
պէսինտէն պէրու պիւթիւն պէչէրիյէթ մանէվի
պիր ինգիլայա իչինտէն կէչիյօր: Թօսպաղը հա-
րաքէթի Զինտէ վէ պէյէնմէտիյիմիզ թիւր-
քիտա կէօրիւլէն ահվալա պազընըզ: Պու կիւն
պիզիմ միլլէթիմիզ տալի խայալ օլունմազ ահ-
վալ ը խարիզէ իչինտէն կէչիյօր: Կէնճլէրի-
միզին էֆեհար վէ իթիգատաթընտա պէօյիւք
վէ էսասի ինգիլայաթըն վուգուր նիչիւն պի-
զէ դարիպ կէօրիւլիւն:

Պիւթիւն ալէմ տինի, իւնսի, ազլի եէնի
պիր ինգիլայաթան կէչէր վէ մօտըրն օլմադա
եանի ասրի օլմադա չալըշըր իքէն, պէս էրմէնի
կէնճլէրի մի՝ մօտըրնիզմտէն գօրգսուն վէ էճ-
տատըրընըն աթիզ եօլարընտա վէ էսքի իթի-
գատըրընտա ուլուսուլար: Նիչիւն: Պազը
տինտար, էյի նիյէթի, միւսինն պիրատէր վէ
հէմչիւլէր կէնճլէրիմիզին էսքի ուսուլարտան
մէմնուն գալմատըղլարընը կէօրիւնճէ «Մօտըր-
նիզմ» տէյու եիւրէքլէրի օյնայօր:

Պու նէվ էնտիչէյէ լուղում եօզ տըր: Էնտի-
չէ էտէճէք պիր ճիհէթ վար, լաքին պու տէյիլ
տիր: Կէնճլէրին էսքի ուսուլտա քիլիսէ խըտ-
մէչլէրինտէն, էսքի ուսուլտա տուա մէճլիսլէ-

րինտէն, էսքի ուսուլտա տինտարըղտան մէմ-
նուն գալմամալարը վէ եէնի ազախտ, եէնի ու-
սուլ արամալարը տէյիլ տիր մէրազ էտէճէք
չէյ:

Պու սըրատա տիգզաթ էտէճէյիմիզ իքի մու-
հիւմ նօզթա վար տըր:

Էվվէլա, թէմէլի սաղլամ թուլմազ վէ
տիւմէնի չաշըրմամազ:

Նէ տիր տինին վէ խուսուսա Բըրիսթիան տի-
նինին թէմէլի: Կէնճլէրիմիզ պուէնը պուլուր վէ
անը սապիթ սաղլար վէ անա սատըզ գալըրլար-
սա գօրգաճազ պիր շէյ եօզ տըր: Իսթէտիքլէ-
րի գատար մօտըրն օլուլնլար:

Իքինճի, եէնի Փիքըլէրի վէ ուսուլարըյ-
շա տահա էյի, տահա Փէտաքեար, տահա փաք,
տահա իլահի ատէմլէր օլույժժլար մը: Մէսէ-
լէ ուսուլ վէ իթիգատտան գիյատէ հազիզի ա-
տէմ օլմազտա տըր:

Տինիմիզին թէմէլի նէ՞ տիր:

Տինիմիզին պիզտէ հասըլ էտէճէյի հազի-
զի ատէմլիք նէ նէվտէն տիր:

Ասլ մուհիւմ սիւալլար պուլնլար տըր:

Յ. Գ. Գ.

ԻԼՄ Ի ՐՈՒՀ Ը ԻՆՍԱՆՏԱՆ ՏԵՐՍԼԷՐ

Բ.

Թա գատիւմ գէմանլարտան պէրու բուհի
տաիւրէտէ պազը դարիպ ալամէթլէր կէօրիւլ-
միւլ տիր: Բիւյատա, հալ ը վէճտտէ, պազը
հէսասս վէ ասապլի ատէմլէրին հայաթընտա
էօյլէ վազըլարը վուգու պուլմուշ քի անլէրի
ատի թարիգտէ թէֆսիր էթմէք միւմքին օլմա-
մըլ տըր: Պազը վազըլարըն էվվէլճէ խապէր
վէրմիւլէր, ուզադտա եա դայիպտէ օշանլարա
տաիւր մալիւմաթ վէրմիւլէր, պիր թազըմ դա-
րիպ իչլէր եափմըլար: Փարդը տինլէրին քեա-
հինլէրի, պիւլիւճիւլէր, պազըմճըլար, տէրվիչ
լէր, Փաղիւլէր, կէօզ պօյաճըլար վէ սաիւլէր
պու նէվ Փիւլլէրլէ հէր քէսի միւթէհայյիւր պը-
րազմըլար տըր:

Կէչէն ասըն սօնունա տօղրու իւմ ի բուհ ը
ինսան մուսուլիմլէրի պու ճինս դարիպ ալայի-
մի խուսուսի միւթալէա մատտէսի էյլէտիւլէր:
Հէր նէրէտէ պէօյլէ վազըլարը կէօրտիւլէր եա
իչիթտիւլէրսէ անլէրի Փէննի սուրէթտէ թէֆ-
թիւ վէ թահլիլ էյլէտիւլէր: Ղարիպ շէյլէր կէօր
տիւլլէրինի իտտիա էտէնլէրի քէնտիւլէր մու-

այնչէն է թտիւնէր: Պու թէհարրիյաթլէ պիր չօգ ճիւտլէր ուտուրտուլար:

Պունլարըն նէթիճէսի նէ^օ օլմուշ տըր:

Էվվէլա: Պու իլմի քէշփիյաթ պունլարըն նիչէսինին հիլէ վէ եա էլչապըզըլը նէթիճէսի օլտըղընը մէյտանա չըգարտը: Ամէրիգանըն էն մէշհուր իլմի ի բուհ մուալլիմլէրինտէն օլան միւթէվէֆֆա Փրօֆ. Ճէյմս բուհլար իլէ միւլադաթ էտէն պիր զըզ իւզէրինտէ պիր չօգ թէճըրիպէլէր իճրա էտէրէք օլ հալլարըն թէֆսիրինտէն աճիզ գալտըղը պիր սըրատա, զըզ՝ անլէրին պիր գըսմընը հիլէ իլէ եափտըղընը իզրար էյլէտի: Հուտինի նամ մարուֆ կէօզ պօյաճը պաշգալարըն բուհլար էլի իլէ եա ֆարիզ իւթ թապիէ գուվլէթլէ եափտըղլարընը իտտիա էթ տիբլէրի նիչէ հալլարը քէնտիսի տէ եափտը վէ պունլարը անճազ էլ չափուզըլըլա եափտըղընը սօնունատէք իտտիա էյլէտի:

Սանիէն: Պունլարըն պիր գըսմը տա թէսա-տըֆ նէթիճէսի տիր: Բիւշա թէֆսիր էտէնլէրին, պագըմճըլարըն, ավուճ օգուլանլարըն եիւզտէ Ծի ռլյապտա Ծի սահիւ չըգարտա հէր քէս օլ Ծի ռուտուրլար վէ պու պէշի էլէ ալլըր կիտէրլէր: Եիւզտէ Ծին թէսատըֆ նէթիճէսի օլտըղընը տիւլիւնէղլէր:

Սալիսէն: Թահթանի իթթիլալ տէրունի-նին իշլէրի: Գիտակից էօմրիւմիւզիւն արգա-սընտա խաֆիֆճէ գիտակից օլտըղըմըզ աշվալ տա վար տըր: Պիրի իլէ գօնուշըրքէն սաաթ չալար, ամմա պիզ իշիթմէղիզ, լաքին սաաթըն չալտըղընը պիրազ սօնրա տէրխաթըր էտէր իզ: Ուշգուշա վարըր իքէն եարը ալըզ եարը ուշ-գուլու օլտըղըմըզ սըրատա եանըմըզտա օլան միւսահէպէյի իշիտիր իզ, լաքին օ պիզէ բիւշա կիպի կէլիր: Հիփնօթիզմ պէօյլէ եարը ալըզ եա ըր ուշգուլու հալ տըր, անտէ նիչէ վագըլար պէօյլէ թէֆսիր օլունուր:

Բապիէն: Նիչէլէր տէ իխթար թարիզլլէ թէֆսիր օլունուր (Suggestion): Զօճուզլար խապէրլէրի օլմատըղը եէրտէ վալիտէյնլէրինին վէ մուալլիմլէրինին հալաթընտան միւթէս-սիր օլուրլար: Փաճի բօմանլար օգուլանլար պէօյիւք ճանիլէր օլույօրլար: Տօղրուտան եա տօլայլտան օլան իխթարլար ֆիքըրին իւզէրինտէ պէօյիւք թէսիրլէր մէյտանա կէթիբիր: Իխթար թարիզլլէ, խուսուսա պագը խարիճի աշվալ իլէ տէ թէսսիր իշլէտիլիւսէ, ատէմ չօգ չէյլէր եափար: Պիր տէֆա պիզիմ մուալլիմ 20

գատար ազասը օլան սընֆըմըզա՝ պիր փէրտէ արգասընտա պուլունան էլէքթրիք պաթարիա-սընա պաղլը պիր իփի թուլթուրուպ փէրտէնին արգասընտան իփի պաթարիայա բապթ էթտիք ճէ պիր սարսըմա հիսս էտէճէյիմիզի իխթար էյլէտի: Պիր գաշ թէճըրիպէլէր եափուպ պիզէ հէր տէֆասընտա սարսըմա հիսս էտիպ էթմէտիյի-միզի սիւալ էթտի: Հէր տէֆասընտա պագըլա-ըմըզ հիսս էթտիք պագըլարըմըզ հիսս էթմէտիք: Տէմէք քի պիզտէն նիչէլէր էլէքթրիք ա-գընթըսը եօզ իքէն պիլէ իման իլէ էլէքթրիք հիսս էթտիք: Պիլտիյիմ պիր կէնճ մէճնուլ օլմուշ իտի, վուրուպ չարիւրյօր իտի: Պիր տէր-վիչէ կէօթիւրտիլէր: Պիր օտատա լամպալարը սէօնտիւրիւպ տօնուզ պիր ըշըզլա, իրի թէս-պիհլէր, քիւլահ վէ ճիւպպէ իլէ, պունա ճինի-նի չըգարուպ պիր չիչէյէ հապս էտէճէյինի իխթարլէ պիր թագըմ մուամէլլէլլէրլէ ճինի չըգարուպ չիչէյէ մահպուս էթտիյինէ ճնու թէէ-մին էյլէտի: Կէնճ բահաթ օլարազ տիշարը չըգտը: Հիփնօթիզմ էսասէն իխթար թարիզլլէ իտարէ էտիլիր: Բուհլարըն սէսինի իշիթմէք, մասալա հարաքէթլէ սէօզ սէօյլէթմէք վէ սա-իրէ իխթար թարիզի իլէ տիր:

Վէլհասըլ իլմի բուհ պու նէվ զարիպ ալա-յիմ ի բուհիյէնին պէօյիւք գըսմընը թապի օլան բուհի գաիտէլլէրլէ թէֆսիր էտէպիլմիշ տիր:

Պագըլարընը հալա մալլիմ օլան գաիտէլլէրլէ թէֆսիր էտէմէմիշ խաշ, անլէրի տէ թէֆսիր էթմէնին եօլունը արամագտա տըր:

Փագաթ պու սըրատա չու նօգթալարը թէէ-քիտ էթմէք իսթէր իզ:

Իլմ պու ալէմին քէյֆի պիր ալէմ օլմայըպ ումուլմի վէ էսասի գաիտէլլէրլէ իտարէ օլունտուղունու թէէքիտ էտէր: Ղաիպտէն պիլէն եա խօտ պաշգալարըն ֆիքըրին ուզագտան օգուլա-պիլէն պիրիսի պու տիւնեատա նէ՝ պէօյիւք իշ կէօրէպիլիր, նէ ճինայէթլէրի քէշֆ էտէպիլիր, նէ պէլալարըն էօնիւնիւ ալապիլիր իտի: Լաքին էօյլէ պիր խըտմէթ կէօրէմէղլէր, անլէր ալլուլում պաշգալարտան պիր գաշ փա-լա գափմագ իշիւն պու օյունլարը եափըյօր-լար:

Եախօտ բուհլար իլէ միւլազաթ էտէնլէրին եափտըղլարընա պագընըզ: Բուհլարըն վէրտի-յի խապէրլէրին ճիւմլէսի տէ ատի վէ պալա-ղը խապէրլէր տիր: Պիզ պիր բէսմ կէօրտիւք քի

անտէ կէօյա բուհարըն ֆոթօկրաֆը վար ըտը: Հալ չու քի գըզ բուհարըն սաչարը Ամէրի-
գա գըզարընըն սաչը կիպի տիւզտիւմիւզ վէ օդ-
լան բուհարըն սաչարը Ամէրիգա կէնճլէրինին
սաչը կիպի քէսիւմիւզ իտի: Բուհար ալէմինին
պէրպէրլէրի Ամէրիգա պէրպէրլէրինին ուսու-
լունտա սաչ քէսիւմիւզ իմիւլէր:

Պու կիւն իւմ՝ թէլսիզ թէլէկրաֆը, թէլէ-
վիժընը վէ սաիւրէյի քէսիւմիւզ քէսիւմիւզ իւմ, պու-
լարը պիւթիւն ալէմ էօնիւնէ աչըյօր, վէ հէր
քէս անը թէճրիպէ էտէպիւրի վէ անտէն իսթի-
ֆատէ էտէպիւրի: Լաքին զարիպ ալայիմի բու-
հիյէ իչիւն ալը վէ խուսուսի գապիւլէյթիւմիւզ
վար տըր տէմէք մէսէլէյի թէֆսիւր էթմէզ: Վա
գաա կէօրիւնմէզի կէօրմէք իչիւն ատէմին գա-
պիւլէյթի վար, պուլա պազէն իւմա տէնիւրի,
լաքին իման աղարա մախսուս պիւր գապիւլէյթ
տէյիւ: կէօրիւնիւր ալէմին կէօրիւնմէզ մէպ-
տէլէրինի կէօրմէք խուսուսի պիւր իմթիյազ տէ
յիւ տիւր: Հէր ֆէրտ իման էթմէյէ տալէթ օ-
լունուր վէ հէր ֆէրտ իման էտէպիւրի: Իման
եանի մէպտէլէրի կէօրմէք բուհ ը ինսանինին
պիւր գալտէսի տիւր քի հէր քէս պիւլէրէք պիւ-
մէյէրէք անը իսթիւմալ էտէր:

Վագաա ինսանտա զայիպի պիւլմէք վէ միւս
թագպէլի չիմտիտէն օգուտագ իչիւն չէտիտ պիւր
արգու վար տըր: Պու արգու վէ մէրագ պիւլմէլմ
լէ պիւլիւնիւլիւլիւն, պագըմճըլըլըն, սիւր-
պագըլըլըն վէ օգգապագըլըլըն անասը տըր: Թա-
պիւթ վէ իւմ պուլա մէյտան վէրմէզ, հագիւզի
տին տէ պուլըն թէլիւզ էթմէզ: Պուլար ան-
ճագ ճէհալէթ վէ իթիգատաթ ը պաթըլէ թօփ-
րաղընտա պէօյիւրլէր: Եիւրմինճի ասըն միւ-
թէմէտտին էհալիսինին, պէօյլէ պալիւթ վէ պա-
գըմճը մէզպահընտա գուրպան սունմալարը ճա
իզ օլամագ: Էօյլէ թըլըսըմ վէ տէրվիւլիւր մէս-
լէլէրինէ եիւզ վէրմէլինիւզ:

Յ. Գ. Գ.

ԱՅՆԹԱՊ ԳՕԼԷՃԻ

Պու կիւնլէրտէ Այնթապ Գօլէճինին հայա-
թընտա էպիւյի մուհիմ թէպէտտիւլաթ վուգու
պուլմագտա տըր:

Այնթապա «Մէրքէզի թիւրքիա Գօլէճ»ինի
տէվամ էթմէլիւր արթըգ իմքեանսըզ օլուու-
ղունտան անը Հալէպէ նաղլ էթմէք վէ իսթինի
տէ թէպտիւլ էթմէք զարուրիյէթ հիւքմիւնէ

կէչմիւզ տիւր: Իմտի գօլէճին ըէիսի Տօգ. Մէրիւ
վէ էօթէտէն պէրու մէվճուտիյէթինի հըֆղ է-
տէն իտարէ մէճլիսի (Պօրտ ալ Մէնէնըրգ) էլէ
կէչիւրէպիւտիւրիւր մուալլիմլէրլէ վէ Հալէպ
Գօլէճի իսթի իլէ վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին
միւսաատէսիյլէ անը Հալէպտէ քիւլաա էյլէ-
տիլէր: Գօլէճ քիւլիւպիւնէսինտէն 1700 ճիւտ
քիթապ տալիս Այնթապտան Հալէպէ կէթիւրիւ-
միւզ տիւր: Ամէրիգատաթ Միւթէվէլլիլէր մէճ-
լիսի (Board of Trustees) տալիս քէնտի իսթինի
տէյիւլիւլ՝ գօլէճ իտարէսինին ճիւմլէ մէսուլի-
յէթինի Պօրտ ալ Մէնէնըրգա տէվը էյլէտի:
Գօլէճին Ամէրիգատա օլան սէրմայէսի ելինէ
էվլէլէի կիպի գօլէճէ վէ Այնթապ խասթախա-
նէսինէ սարֆ օլունմագ տըր:

Պու կիւն գօլէճին իտարէ մէճլիսի աղասը
աթիտէքի էֆէնտիլէր տիւր:—

Տօգ. Ալթունեան, Տօգ. Ա. Ճէպէճեան,
Վեր. Յ. Յարութիւնեան, Տօգ. Մարթին, Տօգ.
Գ. Մարգիսեան, Վեր. Ուիտհըրսփուն, Վեր.
Լայմէն, Վեր. Շիրաճեան, Տօգ. Փօլատեան վէ
Վեր. Հ. Րիկզ:

Պու գօլէճին իտարէ մէճլիսի Կիլիկիա (չիւ
տի Սիւրիա) Հայ Աւետարանական քիլիսէլէրին
Միուլթիւնը թարաֆընտան ինթիխապ օլունուր.
չու հալտա մէզըլիւր գօլէճ պիւր Հայ միւլէստէ
տիւր, վէ Սիւրիատաթի 100,000ի միւլթէճալիւզ
Հայլարըն մէնֆատթընա խըտմէթ էտէճէք
տիւր:

Մաէթթէսիւլֆ Պատ. Ճըրնագեան պու եա
գընտա Պայքարտա նէչը էյլէտիլի պիւր մէգա-
լէտէ պու պապտա պիւր թագըմ եանըլ էֆքեար
պէյան էյլէմիւզ տիւր:

Էվլէլա, կէօյա պու գօլէճ չիմտէն սօնրա
Ամէրիգան Պօրտըն իտարէսի ալթընտա օլանագ
իմիւզ: Հագիւգաթ ը հալ իսէ պալատա կէօրիւ-
տիւլիւնէ կէօրէ թամմ պուլըն աքսի տիւր: Ա-
մէրիգան Պօրտ պու գօլէճին իտարէսինի Սիւ-
րիատաթի Պօրտ ալ Մէնէնըրգա տէվը էթմիւզ
տիւր: Կէօրիւնիւյօր Միւմաիլէյհ ինկիլիզճէնին
Պօրտ թապիւրինին անճագ Ամէրիգան Պօրտ ի-
չիւն գուլլանըլտըլընը զանն էյլէմիւզ տիւր: Ին-
կիլիզճէտէ Պօրտ թապիւրի «Հէյէթ» եա «Մէճ-
լիս» մանասընտա տըր:

Գէղալիւ մէզըլիւր գօլէճին մագըսընա աթֆ
ը քէլամ էտէրէք Պօրտըն անը Տէրպէլիլի ու-
սուլունտա իտարէ էթմիւլիւնի, վէ օրատա ան-
ճագ մալեւանդ Բոզաֆալալար եթիւլտիւրիւ-

տիւրիւնի իտտիա էթմիւ տիր: Պէն քէնտիմ մէզ-
քիւր զօլէճտէ 25 սէնէյի միւթէճաւիդ պիր միւտ
տէթ մուալլիմ մազամընտա իշլէմիւ զտըղըմ
հալտա, պատուելիին մէզքիւր թապիրլէրի
իսթիմալընը թէպրիյէ էտէճէք հիւ պիր միսալ
կէօսթէրէմէյէճէյիին թէէքիտ էտէր իմ:

Իւմիտ էտէր իդ պու զօլէճ հէր թարաֆտան
թէշլիդ վէ մուալլէնէթէ նաիլ օլաճագ տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾԱՌԱՅ

Չօճուղուղումտա կէօրմիւ իտիմ քի հայ-
լար քէնտի միւհրէրինտէ իսմէրինին իւզէրի-
նէ «Քսի. Ծոյ.» եազտըրըրլար իտի: Պու եա-
գընտա Երուսաղէմ Փաթրիքի Տ. Եղիշէ Դուր-
եան Սրբազան Հապէշիսթանըն վէլի ի ահտընա
օրտաքի էրմէնի մուհաճիլէր իշլին կէօնտէր-
տիյի կոնդակընա շու սուրէթլէ պաշլամըլ ի-
տի, «Յիսուսի Քրիստոսի Ծառայ Տէր Եղիշէ
Արքեպիսկոպոս», պու նէվ իմդա զօյմաղը էվ-
վէլա Պօղոս Առաքեալտա կէօրիւյօրըլ: Օ՝ մէք
թուպլարընը «Պօղոս Յիսուս Քրիստոսըն գու-
լու», թապիրիյէ պաշլար, վէ պուրատա գալ
թապիրի՝՝ քէօլէ, էսիր մանասընտա տըր: Վէ
պու թապիրի գուլլանան օլ Պօղոս տըր քի ա-
տէմին Ալլահա օլան ալազասընը էն զիյատէ
հուրիլէթ ֆարզ էտէն թապիրիլէր իյզահ էյ-
լէմիւ տիր: Տիկէր տինլէր ատէմի Ալլահըն ա-
պիտի եանի քէօլէսի սայըպ, տուայը պիլէ «Ի-
պատէթ» եանի գուլլուդ թէմիյէ էտէր իքէն,
Պօղոս՝ «Արթըդ գուլ տէյիլ, անճագ օղուլ սու-
նըլ: Ալլահըն օղուլլարը վէ Քրիստոսըն մի-
րա» շէրիլէրի սինիդ», տէյօր իտի: Եինէ տէ
օ քէնտիսինի Քրիստոսըն քէօլէսի թէմիյէ է-
տիյօր:

Իքի նէվ էսարէթ վար տըր, պիրի խարիճ-
տէն գօնուլուր վէ ատէմին թէտէնիսինի պա-
տի օլուր, տիկէրի տէրուտան տըր վէ ատէմի
եիւքէլտիր: Պիրի ճէպպարըն գուլլուղու տըր,
տիկէրի մուհապպէթ էսարէթի տիր:

Իքի ֆէրտ պիր էրքէք պիր գատըն աշգա
տիւլէրլէր, անտէն սօնրա եէքտիկէրինին էսի-
րի օլուրլար, պիրպիրի իշլին եաշարլար, պիր-
պիրինէ խըտմէթ էտէրլէր: Պունլարա պիր էվ-

լատ տօղար. իքիսիտէ պու էվլատա էսիր օլուր-
լար: Շու վալիտէյէ պագ, քէնտի տիգգաթը-
նը, վագթընը, ճիւմլէ մէվճուտիյէթինի անըն
ուղուրուենա սարֆ էտէր: Անըն էսիրի տիր: Լա-
քին պու էսարէթ վալիտէյէ աղըր կէլմէզ, մու-
հապպէթ էսարէթի տիր:

Պօղոս Առաքեալըն Քրիստոսա էսարէթի
պու նէվ պիր էսարէթ իտի: Քրիստոս քէնտիսի-
նի զօրգուլթմուլ վէ խարիճի պիր զինճիրլէ պաղ
լամըլ տէյիլ իտի: Պօղոս Քրիստոսը անըն շա-
յիրտլէրինին հայաթընտա վէ անլէրին ըրվա-
յէթլէրինտէն էօյրէնմիւ վէ նիհայէթ անը
քէնտինին շախսի թէճրիպէսինտէ կէօրմիւ
իտի: Օ Քրիստոստա Ալլահը վէ ատէմի
ֆարգըլ պիր նուրտա կէօրմիւ վէ պունուն նէ-
թիճէսի օլարագ քէնտիսի պամպաշգա պիր ա-
տէմ օլմուլ իտի: Վէ իշթէ պու Քրիստոս անըն
գալպինի վէ իրատէթինի գապթ էտիպ անը պիր
իլահի մուհապպէթլէ տօլտուրմուլ իտի: Վէ
պու մուհապպէթ նէթիճէսինտէ օ՝ Քրիստոսըն
քէօլէսի օլմուլ իտի: Քէնտիսինի կիւնահտան,
վիճտան ազապընտան, վէ տար պիր հայաթտան
գուրթարանըն աշգընա էսիր օլմուլ իտի:

Քրիսթիանլըդ հէր պիր միւմինի Քրիստո-
սըն մուհապպէթինէ էսիր էտէն պիր գուլվէթ
տիր: Քրիսթիան մուհապպէթ քէօլէսի տիր:

Պու կիւն տիւնեա քէնտիլէրի զինճիրլէ պաղ
լայան ճէպպարլարա տէյիլ, իլլա մուհապպէթ
պէնտլէրի իլէ ատէմլէրի քէնտինէ ճէզպ էտէն
Քրիստոսա միւհապպէթ տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՊԻՐ ՏՈՒԱ

(Պիր իլմ ի իլահի մէքթալիմտէ մէգուլ
օլանագ կէննլէր իշլին իրատ օլունմուլ տըր)

Եա սէմավի Փէտէր, պու միւթալէա վէ սիւ
քիւն մահալինի պրագմագ իւզրէ իքէն պիղէ
եարտըմ էյլէ: Իլէրիտէ պիղի շաշըրան վէ բու-
հուճուգա շիւպհէ կէթիւրէն ահվալ իշլինտէ սըգ
լէթ վէ էնտիշէյէ տիւլէր իսէք, պիղի թագէ ի-
ման իլէ եէնի իշլէր պաշընա չաղըր:

Մուվաֆֆադիյէթսիլլիք սէպէպինտէն ի-
մանըմը կէվշէրսէ պունու պիղէ աֆվ էյլէ: Ա-
ղըր եիւք ալթընտա ճէսարէթիմիլիդ զայ էտէր
իսէք պունը պիղէ աֆվ էյլէ: Կէնճիլիլիդ ան-
ճագ պէտպինլիյէ մէյլ էտէրսէ պունը պիղէ
աֆվ էյլէ:

Բուհըմըգտա իրթիյարլանմազլըզ կիւնա-
հընտան պիղի հըֆզ էյլէ . քէմալ չաղընտա հա-
յաթըն չէվզինի դայ էթմէք կիւնահընտան պի-
ղի հըֆզ էյլէ : Իտէալլարըմըզ դայ էթմէք հա-
մազաթընտան պիղի հըֆզ էյլէ : Տէրունիմիզտէ
պուլունան էն էյի շախսիյէթիմիզէ չիւպհէ էթ-
մէք խաթասընտան պիղի հըֆզ էյլէ :

Եիւքսէք օլանտան հիճապ էթմէքլիյիմիզէ
վէ թաղէ պասար սաաթլարընտա պիղէ միւնքէ-
չիֆ օլան հիւսն , հազիզաթ վէ էյիլիք իլհամ-
լարընտան ութանմազլըզմըզա միւսաատէ էյ-
լէմէ :

Անճազ հայաթըմըզն նիհայէթ նէ օլաճա-
ղընա վէ պիղիմ նէ իճրա էտէպիլէճէյիմիզէ տա
իւ պիղէ եէնի եէնի իլհամլար իհսան էյլէ :

Պու պէրէքէթլէրի , քէնտի էպէտի կէնճիլ-
յինի լէքէսիլ վէ զէվալըզ հըֆզ էտէն Յիսուս
Քրիստոսըն բուհընտա վէ իսմիտէ թալէպ է-
տէր իլ : Ամին :

ՄՐ . ՊՕԼՏՈՒՆԻՆ ՇԷՀԱՏԷԹԻ

Ինկիլթէրրանըն պաշ վէքիլի Մր . Պօլտուին
պու եազընտան իրատ էթտիյի պիւր նութգտա
Քիթապ ը Մուգատտէս հազընտա աթիտէքի չէ
հատէթի վէրմիշ տիր :

«Քիթապ ը Մուգատտէս իշէր վէ նէ՝ աճա-
յիպ եօլլարտա իշէր : Օ տիւնեանըն հէր թարա-
ֆընտա տօլաշըպ օն պինլէրճէ ատէմլէրէ եէնի
հայաթ , եէնի իման , եէնի թէսապիլուրլար վէ
եէնի իթիգատ վէրմիշ վէ պուլըն օ՝ նասըլ իճ-
րա էտիյօր , քիմսէ պիլմէզ : Օ՝ ատէմլէրին բու
հընա նուֆուզ էտէր իքէն պիւր մախֆի , իլա-
հի աթէշ տախի տօգուլնույօր , վէ պուլըն նէթի-
ճէսինտէ պէօյիւք ինթիպահը բուհանիլէր վու-
գու պուլույօր : Միլլէթլէրին հայաթընտան
զուլմէթ վէ տիւմանը տէֆ էտիպ՝ արալարըն-
տա պիրատէրլիք հասըլ էտէճէք օլան գուվլէթ
պու քիթապտա տըր :

Վէ էյեր պէն միւսթապպէտէ մէլէքիւթ
Ուլլահըն պիւթիւն տիւնեա իւզէրինտէ ճարի օ-
լաճաղընա ինանմասա իտիմ , շու պաշ վէքիլ-
լիք մէմուրիյէթիմին մէսուլիյէթլէրինի թաշը-
մաղա մուզթէտիր օլամայաճազ իտիմ :

Յիւվազը Քիթապ ը Մուգատտէս ազիմ պիւր
գուվլէթ տիր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԹՐՕՑ ՎԱԼՁԸ ՊԱՏՈՒԵԼԻ ԵՓՐԵՄ
ՃՐՆԱԶԵԱՆԱ

Միւհթէրէմ Պատուելի :

Պայքարըն Ապրիլ 25 նուսխէսինտէ եաղտը-
ղընըզ օգուտու : Տէտիյինիզ կիպի զազապ ,
քէտէր վէ էյվահ իլէ տօլու պիւր պէնտ իտի :
Թէքրար թէքրար օգուտու , էնճամ անլատըմ
քի մէսէլէ շու իմիշ : Այնթապ գօլէճի Հալէպտէ
թէէսիս օլաճազ , Տօգթ . Մէրբիլ լէիս օլաճազ ,
Պօրտ չիրքէթի հիմայէ էտէճէք վէ էն տէհէթ-
լիսի , օրատան պատուելի վէ վարժապետ եէ-
թիշէճէք իմիշ , Փրօթէսթանթլըզ քէնտի տա-
վէթինէ սատըզ օլմազ իշիւն :

Իշթէ պիւր աֆէթ , պիւր պէլա . քի միլլէթին
պաշընա տիւշէճէք վէ «միլլէթ իշիւն գուր-
պան օլմաղա հազըր օլան Փրօթ . Պատուելի
«Մուգատտէս զազապ» կէլիպ Ֆիղան էտիյօր ,
հաթիա Փրօթէսթանթլ թալիմի ալմագտան իսէ
Լուսաւորչական պիրատէր վէ հէմշիւրէլէր իլէ
ճէհէնէմէ կիթմէյէ գարար էտիյօր :

Սէվկիլիւլ պատուելիմիզ , էվլէլա սիզէ
շուլու տէմէք իսթէրիմ քի պու սօն գարարը-
նըզտա եանըմըլ օլապիլիւրսինիզ , չիւնքի Լու-
սաւորչական պիրատէրլէր մութլաղա ճէհէնէ-
մէ կիթմէյէ սիզէ սէնէտ վէրմէտիլէր : Իհթի-
մալէն կիտիպ օրտա Փրօթէսթանթլարը պու-
լաճագսընըզ վէ թէքրար օրտան ճէննէթէ տօղ-
րու պիւր եօլնուլուզ զահմէթինի ալմաղա մէճ-
պուր օլաճազ սընըզ :

Միւսաատէնիլլէ շուլու տա տէյէյիմ քի
պու եաղտըղընըզ շէյլէր «գէմանըն թալէպ էթ-
տիյի բուհա» միւթապըզ տէյիլ տիրլէր : Պէն
չօգտան պէրբու պու կիպի եօգարըտան աշաղը
թէասսուպ գօգան պիւր պէնտէ էրմէնի մաթ-
պուաթընտա հիշ պիւր եէրտէ բասթ կէլմէտիմ :
Նէ՞րտէ գալտը քի պիւր պատուելի գալէմինտէն
պէօյլէ պիւր շէյլէր չըգսըն : Սիզ խայալատը-
ղընըզ մէզհէպի թէասսուպա գարըր եաղար ի-
քէն՝ միլլի թէասսուպ իշիւն . տիւշտիւնիլլէ :
Կէօրիւնիւր քի սիզին Ֆիքրինիզտէ պիւր Փրօթ .
վէ Լուսաւորչական մէսէլէսի վար վէ եանըլը-
լըզ իլէ մէզհէպի վէ միլլէթի պիւր պիրինէ գա-
րըշտըրըյօրսընըզ : Նասըլ քի վազթըլա թալիմ
սիզ քիմսէլէր եափարլար իտի , վէ խէլասքեար-

լըզ թավրը թագընըյօրսընըզ :

Իգրար էթմէլի իմ քի ասըլ գըղըշտըղընըզ նօգթա նէ իտիլինի անլամայօրըմ : Իֆրաթ հիս սիյաթընըզ սէպէպինտէն, գօլէճի, իլմ ի իլա-հիյի, Փրօթէսթանթ թալիմինի, միսիօնէրի, պատուելիյի, Պօրտը, մէզհէպի, միլլէթի պիր պիրինէ գարըշտըրըյօրսընըզ : Օ աէրէճէ քի քէն տի կոչուընըզա, վաղիֆէնիզէ վէ ալաըղընըզ թալիմէ գարըր թէնագուս իչինէ տիւշիւյօրսը-նըզ : Մէսէլէ Այնթապըն էվվէլքի գօլէճինին Հալէպտէ աշըրմասը տըր, իլմ ի իլահի տէյիլ : Վազաս օնըն ծրագիրի իչինտէ պատուելի վէ վարժապետ տէ վար, լաքին նէ հասըլաթ վէրէ-ճէլինի անլամագ իչին Ամէրիզան գօլէճէրին 50 սէնէլիք կէշմիլինէ պագմագ քեաֆի տիր : Պիր տէֆա հէման Ամէրիզատա էթրաֆընըզա պագընըզ Գարահէօղեանլարտան, Բիւրքեան-լարտան պաշլալարագ, թիւճճարլար, միւհէն-տիսլէր, տօղթօրլար, տիւշիլէր, քահանալար, պատուելիլէր, էտիպլէր, միւլլիֆլէր, սանա-աթքարլար, պիր սէօղ իլէ հայկական տարիէ-տէ մուհիմմ մէվգի թութանլար հէփ Բօպէրթ, Խարսիլթ, Մէրգիֆուս, Պաղչէճիք, Այնթապ, Պէյրուլթ, Թարսուս, Գօնիա գօլէճէրի կիպի սիզին ատէթա թահգիր էթտիլինիզ Ամէրիզա միւհէսէլէրինտէ թալիմ ալմըշ օլան զաթլար տըրլար : Սիզ քէնտիլիզ օնուս տիրի շահիտի սինիզ քի պէօյլէ կիւզէլ հաղըզ վագ էտէպիլի-յօրսընըզ, նիչին շիմտի պիւ աֆէթ կիպի վա-վէյլա գօփարըյօրսընըզ :

«Էվվէլքի կիպի միւթէասսըպ Փրօթէս-թանթլար հաղըրլալաճագ իսէ» տէյօրսընըզ : Շիմտի սիզէ 100 գատար իսմ սայըշտըրապիլի իմ, պուսլարըն իչինտէն պանա 5 թանէ միւ-թէասսըպ կէօսթէրէ պիլի՞րմիսինիզ : Միւթէ-ասսըպ (կրօնամուլ) լուղէթի սախթէ ազգասէր-լիք սաթմագ իսթէյէնլէրին սէրմայէսի տիր, տարտա գալըր իսէ հէման եափըշտըրըր : Սիզ նէ՞ տէմէք իսթէյօրսընըզ, էյէր Փրօթէսթանթ լըղը քէնտիլէրի իչին պիր մէպտէ, պիր հա-գիզաթ, պիր իթիզաթ, պիր գանըշ, պիր կո-չուս տէյու ինանան վէ հաշայանլար տէմէք իս-թէյօր իսէնիզ պու նիչին գապահաթ օլույօր : Պու մէրտիլք, ինսանլըզ, նամուսլուլուզ, ճիտ-տիլիք վէ եիւքսէլիք տէյիլ մի՞ տիր : Օ իսմի քիսվէթ կիպի թաշըրպ, իչ թարաֆը պաշգա օլանլար մը՞ տահա էյի տիրէր : Սիզ վիճտան, տին հիւրըրիլէրինէ ինանամ՞զ մը սընըզ : Նէ՞-

տէն պու ինսանի հաղըր պիր Փրօթէսթանթ, Գաթօլիք եա Եահուտիտէն տիրիլ էտէլիմ : Սախթէլէր մի՞ տահա մագպուլ տըրլար : Պէն Փրօթէսթանթ իմ վէ նէ՞ իչին էօյլէ օլտու-ղումու պիլիլ իմ : Փրօթէսթանթ թալիմի ալ-տըրլամ տա փէշիման տէյիլ իմ, ճէհէնէմէ տէ կիթմէք նիյէթիմ եօզ, Պէնի՞ տէ մի կրօ-նամուլար արասընա գօյաճագսընըզ : Պուսուս իչին միւլլէթիլէրվէր օլմամագ գաղիլէսի նէ՞ ր-տէն չըգարըյօրսընըզ : Փէք չօզ տինսիզ վէ միւթէպէր միւլլէթտաշարըմըզ վար, օնլարը սէվիպ հիւրմէթ էտիյօրըզ, նիչին պու կէնիշ ֆիքրի հէր հանկը պիր քիլիսէյէ ինանանլար իչին գուլլանմայալըմ :

Պիզ գապուլ էտէրիզ քի Ամէրիզան միւհէս-սէսէլէրի պիլիմ միլլի ալտիալլարըմըզ վէ թա-լիմիլիզ խուսուսընտա գուսուրըզ տէյիլ ի-տիլէր : Լաքին հանկը միւհէսէսէմիզ գուսուր-ըզ իսէ իլք թաշը աթըն : Բեարը զիյանը հի-սապ էտինիզ, աճէպա բուպար գապուլ էտէ՞ր մի : «Նասըլ ինանայըմ քի օնլար միւլլէթիլէ-վէրլիք բուհընը իլհագ էտէճէլէր», հաղըյօր-սընըզ : Օնլար էճնէպի տիրլէր վէ օնլարըն տէր-տի ատէմ եէթիշտիրմէք տիր : Ատէմ օլան պիր քիմսէ մութլագա միւլլէթիլէրվէր օլուր, նէթի-ճէ մէյտանտա տըր : քէնտիլիզտէն պաշլալա-րագ պիր թէֆթիշ էտինիզ : էյէր պաղըլարը ատէմ օլմամըշ վէ միւլլէթիլէրվէր օլմամըշ իսէ հախօտ թասալվուրընըզա կրօնամուլ օլմուշ իսէ, պու գուսուր օ գօլէճի՞ն մի եօզսա օ շախ-սըն մը՞ տըր : էյէր Արմաշտան, Կեղըրոնական-տան, Պէրպէրեանտան, Սանասարեանտան պա-ղը տինսիզլէր, ախլագսըլար, հաթթա միւլլէթ փէրվէր օլմայանլար չըգմըշ իսէ՞ օնլարը ա-ֆէթ սայալըմ վէ զաղապ իլէ անլէրէ հիւճի՞մ միւ էտէլիմ :

«Պիզ լաղըմ օլան Հայկական պիր գօլէճ տիր», տէյօր սընըզ : Ամա՞ն պատուելի, սիզ նէ՞ կիւզէլ շէյլէր պիլիյօրսընըզ, վէ քէշֆ էտիյօր-սընըզ, լաքին միւսաստէնիլլէ պու պէօյիլք քէշֆիթաթըն շէրէֆինի հալընըզ զաթընըզ հասըր էթմէյէճէլիմ, հէնուզ տիլէ չըգան պիր չօճուզ պիլէ թէյզէսինտէն իչիթմէզտէն պու-նու պիլիլ : Լաքին պուսուս շարէսինի պուլմագ շէրէֆի հալընըզ սիզէ ախտ տիր, օնուս իչին իֆթիլար էտէպիլիլ սինիզ :

«Հալէպիմ տօգթօրլարը, քիւնմարլարը պիր գօլէճին մասրաֆըրը եափապիլիլիլ վէ

սագլայապիլիբլեր» Դո՛ւ յօրսընդ: Եաշայնը՛դ պատուելի, պին եաշայնը՛դ... Սիդ պատուելի օլմագտան զիյատէ մալիյէ միւթէխասսըսը իմիշսինիդ: Պիր կիւն սիդի պիր տօսթ վէ թապիպ հալընտա զիյարէթ էթմէք իւմիտ վէ սաատէթինի քէնտիմէ վատ էտիյօրըմ:

Գէլ պաշըմա շիմշիր թարադ... սիզտէ պէօյլէ մարիֆէթ վար, պէօյլէ կիւզէլ գօլայ եօլ պուլմագ վար տա նէ տուրույօրսընդ: Տօղ լու եէօրիւտիւք փօղա մագուրգա օյնամամըզ գալը: Հայկական գօլէճի պիր թարաֆա գօյունըզ՝ չու քէմփտէքիլէրի պիր տամ ալթընա կէթիւմէնին, աճարը տօյուլմանըն, չըպլազըլարը կիյտիւմէնին չարէսինէ պազընըզ: Սիւրիւ սիւրիւ որըլարա վէ ֆագիր չօճուզլարա պիր իպիթիտաի թալիմ վէրմէնին չարէսինէ պազընըզ, միլլէթիւթիւթիւք կէօղիւնիւզիւ նասըլ գարարթմըլ քի եագտըղընըզ պիր տէֆա տահա օգուլմագ զահմէթինի ալմամըլ սընըզ, ֆրօթէսթանթ թալիմի օլմասըն տա Հալէպ գաղ թականլարը պիր գօլէճ աշսըն...

Սուլթան Մահմուտըն գափուսընտա օթուրան Արապըն հիքեայէսինի պիլիւր մի՞ սինիդ: Մօսկօֆ, իլան ը հարպ էթմիլ եէօրիւթիւպ կէլիյօր: Սատրագամ Ալի ֆաշա սապահլարա գադտար ույդուսուզ փատիլահանն եանընա կիրիպ չըզըյօր: Արապ թահիլը օլմուլ, Սատրագամա սօրմուլ, «Նէ՞ վար փաշա, նէ՞ տիր պու թէլաշընըզ»: Սատրագամ տէմիլ քի «Մօսկօֆ հարպ աշտը Սթանպօլա եէօրիւթիւթիւթ»: Արապ պաշընը սալլայըպ, «Օ պու մու իմիլ, պէն տէ պիր չէյ վար զանն էթտիմ փատիլահա էմր էթսին Մօսկօֆ գրալընըն թահընը ալըպ պաշգասընըն պաշընա գօյսուլար» տէմիլ:

Սատրագամ էլլէրինի եօղարը գալտըրըպ՝ «Եա Րապպ չու Արապըն ազընը պանա վէր տէ պիր կիճէ ույգու ույուլայըմ» տէմիլ:

«Եա Հայկական գօլէճ եա հիլ», ճէվապ վէրիւ ազգասէր տօսթուլմուլ: Պիր ազ եալաշ, էֆէնտի, պիրազ սէրին... ազգասէրիւք հիսսիյաթ իլէ, գահր իլէ, կիւրիւթիւ, նիւմայիլ իլէ օլմագ, օնլարտան գարնըմըզ փաթլայանա գատար տօլտու: Պիր ազ թէէննի, պասիւրէթ, մագուլիլէթ...

Այնթապ գօլէճինին սէրմայէսի վար, Գօնիանըն տա վար, պու փարալար պաշգա թարաֆա սըղմագ գօրգուսու վար: Տահա պաշգա տա Հայկարըն փարալարը վար: Պազը գաթլար

կիճէ կիւնտիւզ չալըլըյօրլար քի օնլարտան պիզ Հայլար իսթիֆատէ էտէլիմ, վէ պու ալտըղընը խապէր գըսմէն օնլարըն մուլաֆֆագիլէթի տիր: Պու չալըլան գաթլար ազգասէրիլի պաշգա չէշիտ անլայօրլար: Հիտտէթլէնմէք, սիթէմ եա հագարէթ էթմէքլէ օլմագ տէյօրլար: Սիզտէն տէ ըիճա էտիյօրլար քի պարի սիւքիւթ էտէսինիդ, վէ պիզի պիզէ սէօյլէթմէյէ մէճպուր էթմէսինիդ: Պազէն սիւքիւթ տէ ազգասէրիլէ տիր, սիւքիւթ...

«Արթըզ մասէլէրի եիւզիւնիւզտէն աշաղը ալընըզ» եազմըլսընըզ: Գիմլէրի՞ իմա էտիյօրսընըզ, հանկը՞ մասքէլէրի: Վագթըլա պիր եպիսկոպոս վար իտի, հէմ առաջնորդ իտի: Կէնճլէրէ տինսիլլիք հագգընտա, Գրիստոսուն, Պօղոսըն խայալի օլտուղու հագգընտա պահա էտէր իտի: Գէնտինէ իթթար էյլէտիմ քի փիլօնը վէ քիսվէթի չըգարսըն, օ վագթըլ ազատ իսթէտիլինի սէօյլէմէյէ ազատ օլուր: Էնճամ չըգարտը վէ քէնտինէ չօզ հիւրմէթ էյլէտիմ: Պիր տէ ֆրօթէսթանթ պատուելիսի թանըրըմ քի Լուսաւորչականլըզ վէ Լուսաւորչական քիլիսէնին պիլէ գապուլ էթմէտիլի էսքի օտարամուտ շէյլէրի եազար սէօյլէր իտի: Օնա տա իսթար էյլէտիմ վէ եագտըմ քի քիսվէթի կիլինսին: Էնճամ փիլօնը կիլտի, գալիպաղը գօյտու, քահանայ օլտու: Չօզ նէճիպ վէ աղիզ պիր իլ եափտը: Պիր չըգարտը, պիրի կիլինտի, վէ չիմտի օ գաթլարա ըասթ կէլիլ իսէմ էն տէրին հիւրմէթլէ պաշըմը աշար, էլլէրինի էօփէր իմ:

Իշթէ պատուելի էֆէնտիլը, մասքէ տէյու պունա տէրլէր. քէնտի կոչումընը, իթիլգատընը, տինինի, մէպտէսինի, իմանընը եաշայան քիմսէլէր՝ Լուսաւորչական, Գաթօլիք, ֆրօթէսթանթ, Եէհուտի, Իսլամ, ֆուլթիլէրէսթ, տինսիլ նէ օլուրսա օլտուն էն նէճիպ, էն եիւքսէք գաթլար տըրլար: Օնլար պէշէրիլէթին էն եիւքսէք իսթիւրմընա շայէսթէ տիրլէր: Ամ մա պիր մէսլէք, պիր կոչում, պիր վագիֆէ իլան էտիպ տէ պաշգասընը եաշայանլար, պիր քիսվէթ կիլիպ տէ իճապընտա պաշգասընա տէյիլշտիրէնլէր սալթէ մասքէ թագընմըլլար տըր: Պունլար ինսանիլէթին էն թէհլէքլիլ թագըմը տըրլար:

ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՔԻԻԹԻԻՊԽԱՆԷԼԷՐ

Բ.

Պեր գաջ սէօզ տախի քիւթիւպխանէլէրին ումում խրտմէթի խուսուսընտա:— Մուհարրիւր՝ Տիթրոյթ քիւթիւպխանէսինտէ Շարգի վէ ախէր էնէպի լիսանլարա ախտ քիթապլարըն թաննիֆիլէ մէշղուլ օլուպ, պուրանըն աշվալընը ումում քիւթիւպխանէլէրէ նիւմունէ օլմազ իւզրէ թարիֆ էտէպիլիւր:

Տիթրոյթ ումում քիւթիւպխանէսի 700,000 ճիւտի հալի տիր: Եննի պինա՝ շէհրին մէրքէզի գըմընա եազըն պուլունուպ՝ մութանթան վէ էթրաֆը կէնիշ չիմէնզարլար իլէ մուհարթ տըր: Էտէպիլյաթ, թարիս, հուգուգ, ֆիւնուն ու սանաաթ վէ մուսիգի շիւպէլէրինի շամիլ օլուպ՝ հէր շիւպէ իշին խուսուսի պիր սալօն վար տըր: Ախէր կէնիշ պիր սալօնտա հէր լիսանտան լուղէթ քիթապլարը, գամուսլար (էնսալքօփէտիս) վէ էնվաի միւրաճաաթ քիթապլարը վար տըր: Կէնիշ պիր տախիէ կազէթալարա վէ ըէսալիլի մէվգուլէթէ մախսուս տըր: Տիկէր պիր տախիէ չօճուգլար իշին օլուպ՝ մասալարը վէ սանտալիալարը չօճուգլարա ուղղուն եափըմը տըր: Պու տախիէտէ չօճուգլարա միւնասիպ նազլիյէթլէր, հիքեայէլէր, թարիշի վէ իւմի քիթապլար վէ թասլիլիլէր վար տըր: Պուլարտան մատա կէնիշ պիր տախիէ տախի Պըրքըմ քարիլի մէմմաա նամըլէ մարուֆ օլուպ, Ամէրիգայա ախտ նէշրիյաթըն մէհ մա էմքէն ճիւմէսինի ճէմ էթմէք մազսատըլէ 2. Պըրքըմ նամ Տիթրոյթլու պիր տապա վէքիլի թարաֆընտան թէէսիս օլունմուշ տըր: Շիմտիյէ գատար 50,000 քիթապ վէ խալը մէք թուպլար վէ սալըր թահրիւրաթ պիրիքմիշ վէ հէնուգ պէրհայաթ օլան միւլէսիսի օլ տախիէտէ տէվամ իւզրէ գամմ էթմէքտէ տիր:

Շէհրին ախէր պիր գըմընտա իլալէ նամըլէ իսթիճար օլունմուշ տիկէրպիրպինատա 26 էնէպի լիսանլարտան քիթապլար վար տըր: Ճէման 40,000 ճիւտ գատար մէվճուտ տըր: Թագրիպէն 4000 Ալմանճա, 4000 Ֆրանսըզճա, 2500 Փօլէնէզ, 1800 Եէհուտիճէ, 1500 Իթալիանճա, անտէն մատա՝ Րուսճա, Սպանիօլ, Չէխճէ, Մաճար, Արէպի, Եունանճա, Էրմէնիճէ վէ զայրիհում:

Պու իքի մէրքէզի պինալարտան մատա շէհրին ֆարգլը մահալլէլէրինտէ 22 շիւպէ քիւ-

թիւպխանէլէրի վէ 18 մէքթէպլէրտէ քիթապ տօլապլարը վար տըր: Պուլարըն ճիւմէսինէ մէրքէզի տախիէլէրտէն վազթտա պիր սանտըզլար իլէ քիթապլար կէճնտէրիլի վէ պիր զէման գալ տըգտան սօնրա միւպատէլէ օլունուր:

Միւթալէա օտալարը սապահըն սաաթ Զընտան ազշամըն Զընա գատար աշըգ տըրլար, եալընը Կիրակի կիւնլէրի սաաթ 2տէն Զա գատար: Հէր քէս կիտիպ՝ ուսուլու տախիէսինտէ օթուրուր, իսթէտիյի քիթապլըր րաֆտան ալըր, եախօտ նէզարէթ էտէն քիմսէտէն թալէպ էտէր: Քիթապլարըն էքսէրիյէթի մէրքէզի պինանըն ալթըր գաթ քիթապ րաֆլարը տախիէլէրինտէ պուլունուր: Մէվճուտ ճիւմէլէ քիթապլար իշին ումումի պիր ֆիհրիսթ օտասը վէ հէր պիր տախիէ իշին քէզա խուսուսի ֆիհրիսթ տօլապլարը վար տըր: Հէր քիթապ իւշ Եօլտա պուլունապիլիլի, եա մատտէ ալթընտա, մէսէլա՝ թարիս ի թապիլի, եա քիթապըն իսմի ալթընտա՝ մէսէլա՝ Արըլար, եա միւլէլիֆինի իսմի ալթընտա մէսէլա՝ Սըր ճ. Լըպպաք: Սընըքընը վէ միւլէլիֆինի պէյան էթմէք իւզրէ հէր քիթապըն պիր նօմէրօսու վար տըր: Իսթէտիյին քիթապըն նօմէրօսընը վէ իսմինի վէ միւլէլիֆինի օրատա պուլունան խուսուսի փուսուլանըն իւզէրինէ եազար, նազիլէյէ վէրիւսին. իստէմէ կիտէր րաֆտան քիթապլըր պուլուր կէթիլիլի. եախօտ պաշգապը ալթըն տէյու խապէր վէրիլի: Քիթապլըր էվէ կէօթիւրմէք իսթէրսէն՝ ագտէմճէ պիր քիֆէք էտինիւրսին վէ հէր քիթապ ալտըղընտա քիֆէք նօմէրօսը քիթապտա պուլունան պիր գարտա գայտ օլունուր վէ օլ գարտ հըֆը օլունուր: Եննի վէ չօգ թալապ օլունան քիթապլարը անճագ պիր հաֆթա ալթըգօյապիլիլիսին. պաշգա քիթապլարա 2-3 հաֆթա միւսաատէ օլուր: Կիւնիւնիւ կէշիլիլիսին՝ քիթապ վէ կիւն պաշընա իքի սէնթ ճէզա վէրիլիսին: Պուրատա պիր տէֆատա տէօրթ, պէշ վէ տահա գիյատէ քիթապ ալապիլիլիսին. պաշգա շէհրլէրտէ պազէն իքի ճիւտտէն գիյատէ միւսաատէ օլմազ: Տիթրոյթտա իսմլէրի գայտ օլունմուշ գարիունըն ատէտի կէշէն սէնէ 247,455 իտի վէ ալտըզլարը քիթապլարըն Եէօքիւնիւ 4,718,636, տէմէք քի չօգ քիթապլար 20-30 տէֆա էլտէն կէշմիշ:

Էյէր պիրիսի խուսուսի մէշգ եախօտ թէէլիֆ իշին պուրատա պուլունմայան, լաքին տի

կէր պիր շէհրին քիւթիւսլանէսինտէ մէվճուտ օլան պիր քիթապ իսթէրսէ , մէմուր վասիթա- սըլլէ միւրաճաթ էտիպ կէթիրտէպիլիւր , ան- ճազ փօսթա իւճրէթինի վէրմէլի տիր :

Շէհրիմիգտէ պուլունան սէքիզ օն պին էր- մէնի էհալի էրմէնիճէ քիթապլարտան չօզ իս- թիֆատէ էթմէյօրլար : Պազըլար կուսակցու- թիւնլարըն ուֆազ գըրաթիսանէլէրինտէ պու- լունան քիթապլարը վէ կազէթալարը քեաֆի սայըյօրլար . պաշգալար իսէ ֆապրիդատան հախօտ տիւքեանտան կէճ չըզըյօր , քիթապ ալ- մայա վազըթ պուլամայօր . Կիրակի կիւնլէրի իսէ տըշարը քիթապ վէրիւմէյօր : Պու ճիւմլէ իլէ հէր արզու էտէն պիր ֆուրսաթ պուլուպ , թալիւմ ու թէշպիյէսինտէ մէճճանէն մէտար օլան պիհիսապ ինկիլիզճէ վէ սայըր քիթապլարտան իսթիֆատէ էտէպիլիւր : Բիւթիւպիսանէ հէր քէ- սի քէնտի նուրունա տալէթ էտիյօր . հէր սու- հուլէթի վէրիյօր . գարանլըգտա գալմազ ճի- նայէթ տիր :

Յ . Յ . ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՖԵՏԱԲԵԱՐԼԳ ԼԱԶԼՄ

Սէվկիւլիւ միլլէթիմիգին չու սօն տարպէ նէթիճէսինտէ պազի գալան էֆրատը տիւնեա- նըն չար քէօշէսինտէ եէրլէշտիրիւմէքտէ տիր- լէր :

Պունլարտան գըսմ ը ազամը Ամէրիգատա պուլունմազլէ անլէր էկէր իսթէրլէր իսէ միւս- թապէլտէ միլլէթիմիգին պազասընա վէ մու- վաֆֆադիյէթինէ պիր վասըթա օլապիլիւրլէր : Պու իսէ խայալի պիր թասապվուր օլմայըպ ա- լէնի իճթիմալարտա , ղազէթալարտա վէ տա- իմա չիրքէթի ալապալարըմըգտա կէօրիւպ ի- չիթտիյիմիգ վազաալարլա միւսպէթ տիր :

Լաքին էսէֆ էտէրիգ քի էլան միլլէթիմի- գին պաշտա տուրան հիքմէթ , իդթիտար վէ սէ- խալէթ սահիպի զաթլարը թարաֆընտան միւզ- նի վէ մէսէրրէթպախշ պիր ատըմ ալընմայըպ հէր քէս քէնտի էսքի մէսլէքինտէ տէվամ էթ մէքտէ տիր :

Ձանն էտէրսին հիւքիւմէթիմիգ օլմատըղըն տան պէօյլէ իլլէրէ մէճպուր տէյիլիգ տէյու տիւշիւնիլիւյօր :

Խաթըմա պիր վազաա կէլիյօր , անը նազլ էտէյիմ : Ատէմին պիրի Աւազ Ուրրաթ կիւնիւ քիլիսայա կիտէր : Մալիւմ օլտուղու իւզրէ Բը-

րիստոսըն խաչեուլթիւնը ալինի լուհանիյէսի մութանթան ալայ իլէ իճրա օլունուր վէ դե- րեղման ճէմիյէթ արասընտա կիւզէլ չարահան- լար թէրէնիւմիւ իլէ վէ վազար իլէ կէղտի- րիլիւր : Պու էսնատէ սեղանտա պուլունան պէօ- իւր շումէտանլարտա եանմադտա օլան մօմտան փէրտէնին պիրի թութուշուպ եանմադա պաշ- լար : Ճէմիյէթին նազարը տախի թափօրա ճէլպ օլունտուղունտան փէրտէնին եանտըղըն կէօ- րէն օլմազ իսէ տէ պիրիսի պիրտէն պազըրմա- ղա պաշլար . «էհ , փէրտէ եանըյօր քիւմի՞ն ու- մուրունտա . . .» :

Սէվկիւլիւլէր , հէր նէ գատար միլլէթիմիգ արասընտա պու մազսէլտէրէ խըզմէթ էտէն սէ- խալէթի զաթլարըմը տախի վար իսէ տէ չու հազիգաթ տըր քի փէրտէ եանըյօր պու ինքեար գապուլ էթմէգ :

Տահա իւմիտ վար , եօլ եազըն իքէն կէլի- նիգ ճիւմլէմիգ պիր գուվլէթ վէ պիր ֆիքը իլէ չու եանմադտա օլան փէրտէյի սէօնտիւրէլիմ : Տէմէյէլիւմ . «Օ պէնիմ վազիֆէմ տէյիլ» . Տէմէյէլ լիւմ . «Եա օ փէրտէյի սէօնտիւրիւր իքէն պանա պիր զիյան թէսատիւֆ էտէր իսէ ,» տէմէյէլիւմ «Պէն օ փէրտէյի սէօնտիւրիւրիւմ , ամմա հէր քէս պէնիմ մէսլէքիմէ իթաաթ էթմէլի» վէ սայ ըէ . . . :

Ձէվիրինիգ թարիխ սահիֆէլէրինի կէօր- րիւյօրըզ օնտա , քի ֆէտաքեարըզ օլմատըղ- ճա մուվաֆֆադիյէթ եօզ տըր :

Ձօզլարնա մալիւմ օլտուղու իւզրէ Սթան- պօլտա Ղալաթա քէօփրիւսիւ վափօրլարըն կէչ- մէսի իչիւն աչըլըր էօրթիւլիւր : Պիր կիւն նըս- ֆր լիլտէ քէօփրիւ աչըլըպ գըրմըղը ֆէնէրլէր եանմադա պաշլար : Պու էսնատէ պիր թազըմ պէյգատէլէր սէրիօշ պիր հալտէ եանլարընտա պիր գաշ գարը իլէ գափալը պիր լանտայա բա- քիպէն սիւրաթլէ քէօփրիւտէն կէչէր իքէն օ գատար սէրտէն կէչմիլլէր քի նէ գըրմըղը թէհ- լիքէ իշարէթինի կէօրէն վար իտի : Նէ օլտու գանն էտէրսինիգ : Օ գէման Սթանպօլտա իտիւմ , ֆէր- տասը կիւն ճէրիտէլէր վազաալը փէք աճընըգ- լը սուրէթտէ եազտըլար : Պիր տանէսի պիլէ գուրթուլմատը :

Է՛յ սէվկիւլիւ միլլէթիմիգին պաշտա տու- րան սէվկիւլիւ մէօնթէրմէ զաթլարըն էկէր սիգ- տէ խօտպինիք , պէնիմ տէտիյիմ օլմալը , պէն պէօյիւք օլմալըլըմ , հէր քէս պէնիւմ մէսլէքի-

մէ թապի օլմալը, վէ սայրէ շէրապլարը իւէ սէրլսօշ օլուպ՝ դըրմըղը թէհլիքէ իշարէթինի կէօրմէյէրէք գօշուօր իսէնիզ՝ թէհլիքէ թապի տիր: Եօզ էյէր կէօրէրէք գօշուօր իսէնիզ օ տախի սուի գաստ տըր:

ԳՐԻԳՈՐ Յ. ԼԱԶԻՆԵԱՆ

էսթօրիա

ՄԻԻԹԵՆԵՎԿԻ

ԷՐՄԵՆԻԼԷՐԻՆ ԹԻԻՐՔԻԼԷՐԻ ԹԱԼԻՄ ՈՒ

ԹԵՐՊԻՅԵՃԻ ԽԼԶՄԵԹԻ

Բօպէրթ գօլէհինին թիւրք խօճալարընտան ձէվտէթ պէյ, Մուալլիմէր Մէճմուսը զազէթաընտա «էրմէնիլէրին ազլի տախիլէտէ թիւրքիայա խըզմէթլէրի» սէրլէվհասը իւէ պէնտլէր եազըյօր: Էվլէյա վէնէտիկ վէ վիէննատա Մըխիթարեանլարըն եէթիշտիրտիյի շաիր, էտիպ վէ ալիմէր հագգընտա եազտըզտան սօնրա Րուսիա վէ թիւրքիատաքիլէրի այրը այրը թարիֆ էտիյօր:

ձէվտէթ պէյ պու պէնտինի շէօյլէճէ պաշլայը պէվամ էտիյօր: «Պիզ թիւրքլէր իւմ վէ ազլի թալիմէ եէնի պաշլար իքէն՝ էրմէնիլէր եօլուն իւշ րուպընը քէստիրմիշ իտիլէր: Գալմախտա խաշատուր Արուսեան, եէնի էրմէնի քիթապէթինին թէմէլինի գօյմուշ իտի, վէրք Հայաստանի քիթապընտա թիւրքլէրին վէ Աճէմլէրին զուլմուշը թարիֆ էտիյօր իտի: Պըրօշեան, Նալպանդեան, Նազարեան, Շահ Ազիզեան Հայլարըն վաթանփիշվէրլիյին ույանտըրան շիրլէր եազմը տըրլար: Շաիր Գամար Գաթիպա, Բօման եազան Բաֆֆի վէ մուհարրիր Արծրունի էրմէնիլէրի ույանտըրմը տըրլար: Շիրվանշատէ, Մուրեան, Լէօ, տրամա եազտըլար, քէզա Լէօն Շանթ վէ Սանդուկեան, Աղաեան, Փափազեան, Առաքելեան տրամալար վէ հիքեայէլէր եազմը տըրլար: Ահարոնեան մուգթէտիր պիր շաիր վէ մուհարրիր տիր: Թուսանեան, Յովհաննէսեան, Իսահակեան, Տատուրեան Րուսահայ մէշուր շաիր վէ էտիպլէր տիրլէր: Կուրդիլեան մէշուր գատըն շաիր տիր: Պալասանեան, խալաթեան, Պատկանեան, Մարգարեան կիպի մէշուր ալիմէրի վէ էտիպլէրի վար տըր: Պէրխուտարեան, Յովհաննէսեան, Յովսէփեան, Մկրտիչեան կիպի զաթլար

Ալաման քիթապէթինի, Շէյքսիլիլի վէ սաիր էսէրլէրի էրմէնիլէյէ թէրճիւմէ էյլէմիշ տիրլէր:»

ձէվտէթ պէյ պուստան սօնրա թիւրքիա էրմէնիլէրին զիքը էտէրէք՝ եազըյօր: «Խրիմեան իշատէմի, պէլիզ վէ միլլէթինէ աշըզ պիր մուհարրիր իտի: Մրուստեանց Եպս., էրմէնի էօմրիւնէ ախա կիւզէլ նազլիյէթլէր եազմը տըր: Հրանդ վէ Ջարդարեան, Ջօհրապ վէ Տիրան Քէլէկեան՝ մէշուր եազանլար վէ շաիրլէր իտիլէր:

Իզմիրտէ տախի մէշուր զաթլար եէթիշմիշ տիր: Իւք Արարատ զազէթաը 1840տա նէշը օլունմուշ: Ջիլիկիլիբան, Ոսկանեան, Կոսթանեան վէ Մամուրեան կիպի զաթլար զարպի քիթապէթի էրմէնիլէյէ թէրճիւմէ էյլէմիշ տիր:

Տրամա, նէսը վէ շիր եազմագտա աթիտէքիլէր տախի մէշուր տըրլար: Իւթիւճեան, Օտեան, Միսաքեան, Պէշիքթաշլեան, Հէքիմեան, Թէրզեան, Աճէմեան, Պետ. Դուրեան, Խրէն Նարպէյ, Մատամ Տիւսափ: Մէզահ եազմազըլըն թէմէլինի Պարոնեան վէ Սըվաճեան գօյուպ՝ Օտեան տէվամ էթմիշ տիր: Ջօպանեան էրմէնի քիթապէթ վէ Ֆէնինի էվրօփայա թանըթմը տըր:

Հայլար րէստամըզ վէ ֆինոն ը զարիֆէտէ տախի էվրօփատա շէօհթէ զազանմը տըրլար: Այվազուփի, Շահին, Ջաքարեան, Մախսեան, Շապանեան, Էլմասեան, Բաշինշաղեան, Թէրլէմէգեան կիպի րէստամլարըն էսէրի էվրօփա միւզախանէ վէ սարայլարընտա մէշուր տըրլար: Ոսկան էֆէնտի սէնէլէրճէ թիւրք ֆինոն ը զարիֆէ մէթէպինտէ տէրս վէրմիշ տիր, քէզա Արմենակ Պէյ:

Կէշէն ասըն նըսֆընտան պէրրու աշըմը օլան թիւրքիանըն թըպպիյէ, հուզուզ, զըրաաթ, հարպիյէ, պայթարիյէ տար էլ ֆինոնլարընտա, Կալաթա սէրայ մէթէպինտէ, խարիճիյէ վէ թիւմարէթ նէզարէթլէրինտէ փէք չօզ էրմէնի մուալլիմէր խըզմէթ էյլէտիլէր: Էրմէնիլէր պիզտէն իքի տէհր էվլէլ մաթպաա իւշինէ պաշլամը իտիլէր: Իւք թիւրք մաթպաա սընը պաշլայան վէ թիւրքէ եազըլարըն իճատ վէ թապ էտէն Գէորգեան խաշիկ էֆէնտի իտի:

Տիրան Քէլէկեան էֆէնտի թիւրքէ Ծրանսըզճա լուզէթ քիթապը նէշը էթմիշ, վէ մէքթէպլէրիմիզտէ խօճալըզ էթմիշ տիր: Քէզա

Միքայել էֆէնտի պիր լուղէթ քիթապը, Սա-
գըզ Յովհաննէս փաշա «Միյասի Իգթիսաստ» քի-
թապընը, Գէօմիւրճեան թուաբանութիւն, Հա-
մադասպ իւմի հէնտիսէ, Թորգոմեան Ֆլըզսէ-
րա, Եիւսիւֆեան իւմի հիսապ, Յ. Պօյաճեան
թապիի Ճօղրաֆիա, Իւթիւճեան իւմի սըհհէթ
հազգընտա քիթապլար եազմը տըրլար: Անդ-
րանիկ փաշա պիր չօգ թըպպ քիթապլարը եազ-
մը տըր:»

Պունտան սօնրա ձէվտէթ պէյ աթիտէքի Ի-
սիմէրի վէ օնլարըն եազտըղլարը էսէրլէրի
զիքը էտիյօր: Սարգիս էֆէնտի «Մախզէն Իլ
ուլուժ», Հէքիմեան, «Իւմի նէպաթաթ վէ Հայ
վանաթ», Սերոբեան «Մէճէլլէ Անախթարը»,
Ստեփան էֆէնտի, Մագսուտ էֆէնտի, Թընկըր
Սիմոն, չէրհ Ի դանունը ճէզա, Վահան էֆէն-
տի Շէրհ Ի դանունը թիճարէթ, Նազարէթ Հիւ-
մի էֆէնտի Ֆրանսըզ դանունը մէտէնիսինի
Թիւրքէճէյ թէրճիւմէ էյլէմիշ տիւր, Մինաս է-
ֆէնտի Ֆէնն Ի պայթարի քիթապընը եազմը
տըրլար:

Ձէվտէթ պէյ Թիւրք քիթապէթ, թալիմ վէ
ֆէննինէ խըզմէթ էթմիշ պիր չօգ էրմէնիլէրի
սայըշտըրտըգտան սօնրա, նէ չարէ քի էրմէնի-
լէր սօն վազըթտա էլլօփա սիյասէթինէ ալ-
տանըպ հէմ պիզէ զիյան վէրտիլէր հէմ տէ քէն-
տի մէվճուտիյէթլէրինէ խաթէմէ չէքտիլէր
տէյօր:

Եօզարըտա սայըշտըրըլանլարըն չօգլարը
սօն հարպ էսնասընտա Թիւրքլէր թարաֆընտան
զալիմանէ գաթլ օլունմուշ տըրլար: Քեաշքի
պու զաթլարըն խըզմէթլէրինի սայըշտըրը Ի-
քէն օնլարըն թէլէֆ էտիլմէլէրինին նիճէ պիր
խաթա օլտուղունու Թիւրք միլլէթինէ սէօյլէ-
մէյէ ճէսարէթի օլա իտի:

ՄԻԼԼԻԹԻՆԷ ՂԱԻՊ ՕԼԱՆ ՅԱԿՈԲԻԿ

Յակոբիկ հալ ու վազթը եէրինտէ օլան պիր
Հայ աիլէնին եէտի եաշընտա, նազըր պիր էվ-
լատը իտի: Պիր կիւն Թիւրքլէր էլիլլէ չէհրտէ
զուհուր էտէն պիր դարըշըղլըզ միւնասէպէթիյ
լէ օ՝ փէտէր վէ վալիտէսինի զայ էտիպ սօգազ
տա եալընըզ գալտը: Յակոբիկ վալիտէսինին
քէնտի պօյնունա ասմը օլտըղը ալթուն խաշը
թութմուշ օլարազ պիր միւտտէթ սօգսուտա էօ-
թէ պէրի սէյիթտիքտէն սօնրա թազաթտան
գալըպ Թիւրք գօմշուլարտան պիրինին գափու-

սու էօնիւնտէ տիւշիւպ ույգույա վարտը: Օլ
էվին դարըսը Ֆաթմա խանըմ պունը կէօրէրէք,
իլէրիտէ Յակոբիկին փէտէրինին միւլլէնէ սա-
հիպ օլմազ իւմիտիլլէ օղլանը իչէրի ալտը, վէ
իսմինի Միստօյա չէվիւրիպ անը պիր քէօլէ կի-
պի դուլլանտը: Վէ պօյնունտաքի ալթուն խա-
շը՝ «Կեալըր օղլանլար» չալմը տըր տէյու ա-
նը գանտըրտըղընտան, Միստօ հէր կիւն օլ
«Կեալըր օղլանլարը» թաշար իտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա Ֆրանսըզլար կէլիպ
Միստօյը օլ Թիւրք էվինտէն ալըպ պիր եէթիմ
խանէյէ գօյարազ իսմինի տէ Ժազա թէպտիլ
էթտիլէր: Ժազ՝ ալթուն խաշը վէ «Կեալըր
օղլանլարը»նը ունուտուպ պու եէնի մէքթէպ-
տէ թէրազըր էյլէտի: Վէ սօնրա պիր գօլէճէ
կէօնտէրիլէրէք օրատա տա թահսիլտէն սօնրա
պիր իշ պաշընա կէչտի վէ պիր Ֆրանսըզ գըզ Ի-
լէ էվլէնտի: Իշթէ պու արատա իտի քի պիր վա-
փօրտա Ժազա ըսաթ կէլիպ քէնտիսինտէն սէր-
կիւզէշթինի տիլլէտիմ:

Ժազտան այրըլաճաղըմ վազթ եազլաշտը-
ղընտա օնա, «Ժազ, Ֆրանսատա էփէյի էրմէնի
էօքսիւզլէր վար, պիւլա չիւպհէ անլէր հազգըն-
տա տիւշիւնիւյօրսըն, վէ էլինտէն կէլէն մուա-
վէնէթի անլէրտէն տիւրիզ էթմէյէճէքսին» տէ-
տիմ:

«Ուայըր» տէտի Ժազ, մահզուն պիր չէհրէ
իլէ, «անլէր հազգընտա տիւշիւնմէք եա գօ-
նուշմազ իսթէմէյէճէլիմ:»

Պիր ա զ սիւքիւթ տուրտուգտան սօնրա,
«Մայրիկս, թանկազին Մայրիկս» տէյէրէք
կէօլլէրինտէն եաշ տէօքմէյէ պաշլատը:

Վալիտէսի, ալթուն խաշ վէ խանէլէրի
խաթըրնա կէլմիշ իտի:

Սօն տէֆա օլարազ օնա, «Ժազ, սէնին սէր-
կիւզէշթինի էվլատլարընա նազլ էթմէյի ու-
նութմա: Անլէր՝ սէվկիւլիւ փէտէրլէրինին պիր
հայ օլտըղընը պիլիլլէր,» տէտիմ իսէ, օ պա-
շընը սալլայարազ,

«Ուայըր, գէվճէմ էրմէնիլէրտէն նէֆրէթ է-
տէր» տէտի:

Վէ պիրի պիրլէրիմիզտէն այրըլտըզ:

ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԱՔՐԱՀԱՄԵԱՆ
(«Որբաշխարհի Աստղ»տան)

ՔԵՄՓՏԻՆ

Փետր. 24 Քէմփտէ Նիյը Իսթ տէնիլէն մա-
հալտէ Միս Տէյվիսին նէզարէթ վէ տէլալէ-

Թի իւն Գրիսթինին էսքի Մուգիգասը քիթապը նըն թասսիւրլէրի կէօսթէրիւթի, վէ օ թասսիւրլէրտէն հէր պիւրի կէօսթէրիւթի իքէն անլէր հադ գընտա իքի օրիորդլար հէր թասսիւրին թէֆէր-րուաթընը օրատա թօփլանմըչ օլան էհալիյէ ան լէրին բուհ վէ հալաթընա թէէսիւր էտէպիլէճէք պիւր սուրէթտէ նազլ էթտիլէր:

Օլ հուգուրու կէօրմէք, օրատա օլմագ, չօդ խօշ պիւր շէյ իտի: 600 քիմսէյի ալապիլէճէք գատար պէօյիւք պիւր պինա աղզընա գատար խընճախընճ տօլու իտի: Գրիսթինին՝ «Վաթան թաթլը վաթան» իլահիսինի քէնտի էսքի մու-ղիգասը իլէ չալտըղը թասսիւր կէօսթէրիւթի ի-քէն՝ զանն էտէրսին օրատա պուլունան էհալի-նին բուհլարը վաթանա տօղրու իրչատ էտիւ-տի:

Միս Տէյվիսին պունու թէրթիպ էթմէսին-տէ մագսէտ էհալիյէ խօշ վէ կիւղէլ պիւր կիճէ կէչիւրմէք տէյիլ իտի, իլա օրատա պուլունան-լարա Գիթապ ը Մուգատտէս վէ սէմավի վա-թան հադգընտա պիւրալտ օլանլարա պիւր եիւք-սէք վէյղամ վէրմէք իտի: Քէմփին Գրիսթինին: Շիրքէթի թարաֆընտան, «Ուշինչ են աչքիս աչխարհի հաճոյքներ», «Եւ քաղաք մը կայ պալմառ», պու իքի թէրէնիւթլէր, «Երբ խա-ղաղութիւն» վէ «Ճիւմլէ տօսթլարտան զիյա-տէ», «Կ'օրհնենք քեզ Աստուած» պու սօն իլա-հիլէր տախի Միս Տէյվիսին գըղլարը թարա-ֆընտան էօյլէ թէէսիւրիլ պիւր սուրէթտէ թէ-րէնիւթ օլունտու քի պիւթիւն էհալի պու թէ-րէնիւթլէր իլէ սօն տէրէճէ թէէսիւրլէնէրէք՝ քէնտի էվլէրինէ ալտէթ էթտիլէր:

Պու ազլամ իչիւն 600 պիլէթ թօփլանտը, հէր պիլէթին ֆիյէթի պէչ զրուչ Սիւրիւ փա-րատան զիյատէ տէյիլ իտի, վէ փարատան 7 լիրա վէրէմ խասթէխանէսի իչիւն, 5 լիրա Հա-լէպ ամալար մէքթէպիւնէ, 4 լիրա քէմփին Լու-սաւորչախան Փադիւրլէրինէ, 4 լիրա տախի Բո-ղոքախան Փադիւրլէրինէ վէրիւթի:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Ամէրիգա խարիճիյէ նազըրը Քէլօկ թարա-ֆընտան մէն ի հարպ լաիհասը Ալամանիա թա-րաֆընտան պիւրա շարթ գապուլ օլունաճագ կէօ բիւնիւյօր: Պու լաիհա ինկիլթէրրատա տախի էյի գապուլ օլունմուչ տըր: Յրանսա պաղը

շարթլար իլէ գապուլ էթմէք իսթէյօր իտի, հա-լա թէրէտտիւտտէ տիւր: Մայիս պիւր կիւնիւ պիւթիւն տիւնեա իչիւն ամէլէնին կիւնիւ տիւր: Հէր եհրտէ ամէլէ պիւրլէչիպ նիւմայիչ-լէր եափարլար, Գօմիւնիսթլէր իսէ ինգիլապ կափմագ իսթէրլէր: Փարիզտէ փէք պէօյիւք իհթիյաթ իլէ պիւր վուգուաթ օլմամըչ տըր, անճագ քիրա արապալարը եօդ իմիչ վէ հէր եհր տէ սիւվարի փօլիս կէզտի, քէզա Վիէննատա տախի նիւմայիչ օլտու, Պէլլա Գունը գուրթար-մագ իչիւն հապսա հիւճմ էթտիլէր իսէտէ փօ-լիսլէր էօնիւնիւ ալտը վէ վուգուաթ օլմատը, Վարչապիւրա Գօմիւնիսթլէր Սօսիալիսթլէ-րին արասընա կիրիպ պիւր սիւրա պօշանմասը ի-լէ պէչ էօլէն վէ 100 եարալանան օլտու: Նիւ Եօրքտա տախի պէօյիւք գալապալըք իլէ նիւ-մայիչլէր օլտու: Մայիսին պիւրինճի կիւնիւ Մօս կօլլատա պէօյիւք պիւր ասքէրի զիյնէթ օլմուչ տըր քի պիւր միլիօն ասքէր, սիւվարի, թօփճը, թէյյարէ վէ սաիրէ կէչիտ կափմըչլար: Հէր թա-րաֆ գըրմըղը պալարագ, գըրմըղը ալամէթ իլէ տօլու իմիչ. Բուսիա տիւնեանն էն մուազլամ գուլվէթի օլմուչ տըր:

Ապրիլին սօն կիւնիւնտէ Նիւ Եօրք շէհրի զա-յէթ մութանթան պիւր զիյնէթ վէ նիւմայիչ ի-չինտէ իտի: Էվրօփատան Ամէրիգայա թէյյարէ իլէ ուչուպ կէլմիչ օլան իրլանտալը Գափթան Ֆիցմօրիս, Ալաման Գափթան Գօհլ վէ Պարօն Հուէնֆէլտլէրին շէրէֆինէ պէօյիւք կէչիտ վէ գապուլ զիյնէթլէրի օլտու: Էվլէլա պէլէտիյէ տաիրէսինէ կիտիպ օրատա նութղլար վէ մէտա լիօնլար թէվղիլ օլտու: Թամ պու էսնատէ պու իւչ գահրիմանլարըն գարըլարը Էվրօփատան կէլիպ եէթիւտիլէր վէ օ աղիմ գալապալըք հու գուրընտա գուճագլաշմալարը չօդ ալըլէ էտիւ-տի: Պունլար շէմալտէ Կրիլի առասընա պուգ-լար իչինէ էնմիչլէր իտի, օնլարը գուրթարմագ իչիւն գօշան թէյյարէճի Պէնէթ սաթլըճանա թութուլուպ Գանատատա վէֆաթ էյլէտի: Իքի կիւն էվլէլ Պէնէթին ճէնագէ ալալը տախի աս-քէրի շէրէֆ իլէ իճրա օլունտու վէ պունլար օ-նուն մէգարընա կիտիպ շէլէնք վազ էյլէտիլէր: Նիւ Եօրքըն ասքէրի կէչիտի փէք թանթանալը օլտու, օն պին ասքէր, փիւտէ, թօփճը, պահ-րիյէ, միւսթահֆըղ քէնտի մուգիգալարը իլէ վէ զայէթ ինթիգամ իլէ կէչտիլէր, արգատան պէ-լէտիյէ բէիսի Ուօքըր վէ իւչ թէյյարէճիլէր պիւր օթօմօպիլտէ կէչտիլէր, սօգաղլար պիւր գաչ

միլիոն հալի իլէ խընճախընճ տօլու իտի վէ ա-
թըլան քեաղըտ վէ գօնֆէթթի փարչալարը սօ-
գաղարը գար կիպի գապլամըլ իտի: Սալթ
պունլարը սիւփիւրմէյէ Նիւ Եօրք պէլէտիյէսի
18 պին տօլար մասրաֆէ տէճէք տիր:— Ուիւ-
քինդ իսմինտէ պիր Ամէրիգալը Ալասպատան
ուչուպ տիւնեանըն թէփէսինտէն կէչէրէք Նօր-
վէկիանըն շէմալընտա պիր իսսիդ ատապա էն-
միշ տիր:— Լօգարթ իսմինտէ պիրի օթօմօպի-
լի 200 միլտէն զիյատէ սիւրէր իքէն չարփըլըպ
վէֆաթ էյլէտի:— Ամէրիգա իլէ Մէքսիգօ ա-
րասընտա կազ եաղը իմթիյաղլարը վէ արազի
մէսէլէլէրի վար իտի քի 1000 միլիօն տօլարըլը
պիր տավա տըր: Պու մէսէլէլէրի իքի տէօվ-
լէթ արասընտա հալլ էտէմէտիլէր: Էնճամ Զօ-
լանտա խարիճիյէ նաղըրընը պիթարաֆ պիր
հաքէմ տէյու թալին էթտիլէր: Պու մէսէլէ զա-
յէթ խօշ թէէսիր հասըլ էյլէտի: Ամէրիգա կի-
պի մուազգամ պիր տէօվլէթ տավասընը պիր
Հօլանտալըյա թէսլիմ էտէպիլիյօր, սիւհա
սարըլաճադ եէրտէ: Մէքսիգօտան թարտ օլու-
նան Արքեպս. Թէքսաստա վէֆաթ էյլէտի: Պու
միւնասիպէթլէ պաղը եպիսկոպոսլար Մէքսիգօ
ալէյհինէ տէհչէթլի Նութըլար սէօյլէտիլէր:—
Ձինտէ Մր. Սէյմուր իսմինտէ պիր Ամէրիգալը
գաթլ էտիլտի:— Ամէրիգանըն Թիւրքիա սէֆի-
րի Մր. Գրիւնին մէմուրիյէթինի Ամէրիգա ա-
յանը թաստըլ էյլէտի:

Մըսըրտա միլլէթ մէճլիսի թարաֆընտան
եէնի պիր գանուճ եափըլտը: Էհալի իճթիմալա-
րընտա ասքէր վէ փօլիս չաղըլըլմայընճա հիւ-
քիւմէթ գարըլմայաճադ, մանասընտա իտի:
Ինկիլիլէր պու գանուճը 1922 ահտնամէսինէ,
եանի էճնէպիլէրին հուգուգընըն մուհաֆազա-
սընա գարըլը կէօրէրէք պիր իւլթիմաթօմ վէր-
տիլէր քի 48 սաաթա գատար պու գանուճը ըէտտ
օլուճսուճն եա այան թաստըլ էթմէսին: Այնի զէ
մանտա Մալթա տօնանմասընա էմր վէրիլտի քի
Մըսըրա հարաքէթ էյլէսին: Մըսըր այան մէճ-
լիսի վէ գապիլնէ սապահա գատար մէճլիս էտիպ
գանուճը թէէլիթի էտէճէքլէրի եօլլու ճէվապ
վէրտիլէր, եինէ տէ Ինկիլթէրրանըն տախիլի
խտարէյէ գարըլմաղա հազըլ օլմատըլընը իս-
րար էյլէտիլէր: Պու եօլ իլէ օ պուհրան չիմտի-
լիք կէչմիշ տիր: Լաքին Ինկիլիլէր ճէվապլա-
րընտա պու գանուճը թէքրար էթմէմէլէրինի
իսթար էյլէտիլէր, զըրհըլըլար Մալթայա կէրի
կիթտի:— Ինկիլիլ մալիյէ նաղըլը Ձըրհիլ մէմ

լէքէթին մալիյէճէ ահվալընա տախիլ պէօյիւք
պիր Նութըլ իրատ էյլէտի: Կէլէճէք մէնէ Ինկիլ-
թէրրա վարիտաթը 812 միլիօն Ինկիլիլ լիւրասը
սարֆիյաթը 806 միլիօն օլաճադ իմիշ վէ 6½
միլիօն Ֆաղա վար տըր: Կաղըն հէր կալօնընա
4 փէննի վէրկի գօնուլաճադ, վէ պու եօլ իլէ
վարիտաթ արթաճադ իմիշ: Ամէրիգայա պօրճ
իչիւն 32 միլիօն Ինկիլիլ լիւրասը սէնէվի վէրի-
լիյօր քի պու փարա հէման թէմամէն Ալամա-
նիտան ալընըյօր: Շիմտի Ինկիլթէրրատա պիր
միլիօն իշտիլէր վար իմիշ:— Հէնտիսթանտա
Փուէնապտա պիր իսեան զուհուր էթտի վէրկի
վէրմէմէք վէ փօլիս էմրինէ իթաաթ էթմէմէք
եօլլու, լաքին պաստըրըլտը, 209 տտէմ տէր-
տէսթ օլուճսուճ: Լօնտրատա Իրլանդալը պիր
աոր թութուլտու քի եանընտա Բուս պոնգասը-
նիւն փարալարը չըգտը: Պուճտան մատա կիլլի
սէլահ տէփօլարը պուլտուլար: Մէպուսանտա
ամէլէ ֆըրգասը մէպուսարը սուա սօրտուլար
վէ հիւքիւմէթ ճէվապէն պու վապանըն սահիհ
օլտուղուճու պիլտիլտի: Պօմպէյտէ տախիլ վա-
հուգ ամէլէսի թէքը ի հչղալ էյլէտիլէր: 140
պին տտէմ պօչտա տըրլար:

Ֆրանսա միլլէթ մէճլիսի ինթիսապը իս-
թամ պուլտու: 612 մէպուստան 430ը Փուէն-
գարէ հիւքիւմէթի թարաֆտարը օլտու: Շէօյ-
լէքի չիմտիքի գապիլնէ տէվամ էտէճէք տիր:
Փուէնգարէ գուվլէթլի միլլիճի օլուպ, Ֆրան-
սանըն մէնֆաաթընա հիչ պիր շէյ գուրպան էթ
մէմէք թարաֆտարը տըր: Պրիան իսէ էվրօփա-
տա սուհըր թէէմին էթմէք վէ Ալամանիա իլէ
պիր անլայըլա կէլմէք թարաֆտարը օլուպ պու
իքի գուվլէթլէր մուվաղէնէ էտիյօրլար: Գօմ-
միւնիսթլէր անճադ 14 աղա սէչէպիլտիլէր: Ալ
գասըն մուլթարիյէթի թարաֆտարը տախի
էփէյի գուվլէթլի տիր: Փուէնգարէ Ֆրանգըն
գըլմէթինի սապիթ պիր էսասա գօյաճադ, իհ-
թիմալէն 5 քեաղըտ ֆրանգ պիր ալթուճ ֆրան-
գա միւսալի սալըլաճադ: Պուճտան մատա պէօ-
յիւք տախիլի պիր իսթիգըրադ եափըլ պօրճլա-
րընը վէրէճէք տիր: Ֆրանսանըն Ամէրիգայա
պօրճը մէսէլէսի տախի հալլ օլուճաճադ տըր:
Ֆրանսա սէնէվի 11,250,000 տօլար վէրէճէք
տիր: Պու ինթիսապ Ֆրանսա իչիւն չօգ էյի
պիր նէթիճէ վէրմիշ սալըլապիլիւր: Կէրէք Ա-
լամանիատա կէրէք պաչգա մէմլէքէթլէրտէ
չօգ էյի գապուլ օլուճմուճ տըր: Էվրօփա սուլ-
հու տահա էմին պիր թէմէլէ գօնուլաճադ իւ-

միտ էտիլիյոր: Ֆրանսաստա 11 միլիոն բէյ վէ-
րէն վար իմիշ, 10 միլիոնը իշթիրաք էյլէմիշ:
Լեւոն Պիւմ Սօսիալիսթ գաղանամատը: Պրի-
անըն կէչէն հաֆթա խասթա օլմասը չօգ թէ-
լաշ վէրտի իսէ տէ շիֆա պոլմուշ տըր վէ իշ-
լէրինի տէվամ էտէճէք տիր: Ալգաստա մուս-
թարիյէթ թարաֆտարլարընըն մուհաքէմէսի
իճրա օլունույոր: Պունլար Ալգասըն Ալամանիա
իլէ պիրլէմէսինի իսթէմէյօրլար, լաքին Ֆը-
րանսանընտա օրտա տախիլի իշլէրէ գարըշմա-
սընա բաղի տէյիլ տիրլէր: Ալգաս էհալիսի սայ-
քի Ալամանլաշմըշ տըր վէ Ալամանճա սէօյլէր-
լէր:

Իթալիա էվրօփաստա պէօյիւք պիր սիյասի
մէրքէզ օլմագտա տըր: Եազընտա Միլանտա
Թիւրքիա խարիճիյէ նազըրը վէ այնի գէմանտա
Եունան խարիճիյէ նազըրը Մուսօլինի իլէ կէօ-
րիւշաիլէր: Պու միւլադաթլարա չօգ էհէմմի-
յէթ վէրիլիյոր: Էօյլէ գանն օլունտու քի իթա-
լիա, Եունան Թիւրքիա արասընտա պիր ահտ-
նամէ եափըլաճագ տըր: Վէ Պուլգարիա տախի
պիրլէճէճէք, լաքին պէօյլէ պիր իթիֆագ նէ
գատար կիւճ օլտուղու մալիւմ տիւր: Իթալիա
իհթիմալէն Թիւրքիատան իգթիտասի իմթիյազ
լար էլտէ էտէճէք, լաքին Եունան իլէ ալագա,
Մաքէտօնիա մէսէլէսի, Պուլգար Եունան ալա-
գասը օ գատար կիւճ տիւր քի հալա նէ օլաճա-
ղը անլաշըմայօր: Իթալիա Բուսիա իլէ հարպ-
տա գէհրի կազ գուլլանմամագ իշլէն պիր ահտ
նամէ իմղալատը: Իթալիա հիւքիւմէթի 300
գատար Ֆաշիսթ մուսալիֆլէրէ աֆվ իլան էթ-
միշ տիր: Իթալիա գրալ վէ գրալիչասը տօ-
նանմա իլէ Թարապուլուսա կիթտիլէր:

Պալգանլարտա գէլգէլէ կէչէն հաֆթա տէ-
վամ էյլէտի, Կորնթօս շէհրի քեամիլէն խարապ
օլտու: 20 պին էհալի աշըգտա տըր: Բալամա-
քի ատասը սույա պաթմըշ տըր: Սիրա, Միտիլ
լի ատալարընտա տախի չօգ խարապիյէթ օլ-
տու: Օրալարտա Նիյր իսթ 10 պին գատար որը-
լարա պազըյօր իտի: Օնլար տա փէրուշան օլ-
տու: Միսիօնէրլէր ալէլիսուսու Միս Գուշմէն
Կորնթօս թարաֆլարընտա գահրիմանճա իշլէ-
յօրլար: Վարնա էսքի Ջաղրա, էտիրնէ, Պապա
էսքի վէ օ թարաֆլար գէլգէլէ մէյտանը իտի-
լէր: Մարսընթըլար թա Վիէննայա գատար
տուլոյլտու: Ֆրանսա վէ Իթալիա եարտըմ ի-
շլէն զըրհըլլար Եօլլատըլար: Իթալիա պիր մի-
լիօն լիւր, իանէ էթտի: Եունան մագուլ փատի-

շահը ճօրճ տա 20 պին տրախմի վէրմիշ տիր:
Ամէրիգատան իանէ կիտիյօր: Փափա հազրէթ-
լէրի 90 պին սօլար իանէ էյլէմիշ տիր: Սըրպ-
լար հուտուտը սէրպէսթ պրագըպ Պուլգար միւլ
թէճիլէրինի գապուլ էյլէտիլէր: Կորնթօս գի-
յանը 600 միլիօն տրախմի տիր: 70 սէնէ էվլէլ
Եինէ օլմուշ իմիշ: Ամէրիգա Կարմիր Խաշը
15,000 քիշի պարընտըրըյօր: Ֆիլիպէտէ գէլ-
ղէլէտէն սօնրա 48 սաաթ եաղուր եաղմըշ վէ ա-
ֆէթի գաթլամըշ տըր: Եունանլար իլէ Բու-
մէնլէր պիր սուլհ ահտնամէսի եափտըլար, պու-
նու պիւլիւն Պալգանլարտա եափմագ արգու
օլունույօր: Եունանլար Գօմմիւնիսթլէրի մէմ-
լէքէթտէն տըշարը չըգարմաղա դարար վէրմիշ
տիրլէր: Մալիս Գտա Թրանսիլվանիատան վէ
սաիր թարաֆլարտան 250 պին քիշի Պուլքընէ
կէլէճէքլէր պէօյիւք պիր նիւմայիշ իշլէն: Պուն
լար պիր հաֆթալըգ Եէյէճէքլէրինի տէ պէրա-
պէր կէթիրիյօրլար: Մագսէտլէրի չիմտիքի հիւ
քիւմէթի տէվլիրիպ քէօյլիւ Փըրգասը թարաֆ-
տարլարը գօյմագ տըր: Գարօլ Ֆրանսատան Ին-
կիլթէրայա կէչմիշ տիր: Գրալիչա Մարի Գըպ
ընսա Եօլմուլըգ էտիպ՝ տէօնիւշտէ Սթանպուլ-
տա Բումէլի Հիսարտա պիր քէօշքտէ պիր հաֆ-
թա գալմըշ վէ Թիւրք մէմուրլարը թարաֆըն-
տան թալթիֆ օլընմըշ տըր: Բումանիա հիւ-
քիւմէթի շէտիտ սէնսիւր գօյմուշ վէ իճթիմա-
լարը մէն էյլէմիշ տիր:

Վիէննատա Փօլիս խաֆիյէլէրի Պէլլա Գու-
նը տէրտէսթ էթտիլէր: Պու ատէմ 1919տա
Մաճարիստանտա Պօլշէվիզլիք իլան էտիպ պիր
սէնէ գատար տիգթաթօրուլըգ էյլէտի վէ չօգ
գան տէօքտիւ իտի: Էնճամ Բումանիա օրտուսու
Եէօրիւմէքլէ Վիէննայա գաշտը: Օ վազըթ Բուս
լարըն իպրամը իւզէրինէ պիր տահա կէլմէմէք
իւզրէ Բուսիայա Եօլլատըլար: Պու տէֆա թէպ
տիլ օլարագ պիր էճգաճը հալինտէ կէլիպ կիր-
միշ վէ էճգա տէփօսը աշմըշ իտի: Բուսլար օ-
րատա փրօփականտ էթմէք վէ պալգանլարտա
տախի պիր ինգիլիպ չըգարմագ իշլէն Եօլլամըշ
լար: Շիմտի քէնտի վէ իքի արգատաշլարը մահ
պուս տըրլար, Բուսլար իսթէյօր: Ավսթրիա
օնլարը գապահաթլը թուլթույօր: Մաճարլար
տախի պիր չօգ գան տէօքիւմէսինէ սէպէպ օլ-
տու տէյուլ իսթէյօրլար: Պագալմը քիմ գուվ-
վէթլի օլաճագ, Բուսլար Ավսթրիալըլարա թի
ճարէթճէ պիր մէնֆաաթ կէօսթէրէքէք ալմա-
լարը իհթիմալ տըր:

Զինտէ ճէնուպըն միլիճի օրտուլարը չէմալ փէքին օրտուլարընա զալիպ կէլիպ Շանթունկ հէվալիսինի սիլիպ սիւփիւրտիւէր: Պօզուլմուշ օրտունուն գաշան ասքէրլէրի եաղմայա դօյուլտու: Փէքին տիգթաթօրը եէնի պիւր խաթթ իլէ գարչը դօյմաղա չալըչըյօր: Ծափօնիա Զինէ եէ նի ասքէր եօլլատը: Պունա գարչը ճէնուպ հիւքիւմէթի փրօթէսթօ էյլէտի իսէ տէ Ծափօնիա ճէվապ վէրմէմիշ տիր: Մայիս պիւրտէ ալընան խապէրէ կէօրէ ճէնուպի օրտուլար Զինան չէհրինի զապթ էյլէտիլէր: Փէքին օրտուլարը չէմալա տօլրու չէքիլէճէքիլէր:

Թիւրքիա.— Պրուսա Ամէրիգան մէքթէպի վարժուհիլէրինին մուհաքէմէսի խիթամ պուլտու: Թիւրք ալօգաթլար Միս ձիւլընը վէ օլ պիւր արգատաշարընը միւտաֆաա էտիպ՝ չահիտլէրին 18 եաչընտան աշաղը օլտուղունու, Միս ձիւլընըն 16 սէնէտիր չալըչաղընը վէ հիւքիւմէթտէն 3 թանէ մէտալ ալտըղընը սէօյլէտիլէր: Մահքէմէ պունլարը պիւր հաֆթա քէնտի էվլէրինտէն տըշարը չըգմամաղա վէ իւչէր լիւրա ճէգա վէրմէյէ հիւքմ էյլէտի: Հիւքմ իսթինաֆ էտիլմիշ տիր:— Սթանպօլտա իֆլատլար չօղալըյօր: Ավընտըգ զատէլէրտէն սօնրա Հրանդ Սէպուհեան վէ Միլթիատի Կէվրէք օլլու տախի իֆլատ էթտիլէր: Սապըգ թիճարէթ նաղըրը Ալի ձէնանի պէյին մէճլիսի միլլի հուզուրընտա միւտաֆաասը տինլէնիլտի վէ գապահաթլը օլտուղու գարար վէրիլիպ մահքէմէ ի ալիյէ սէվգ օլունտուլար:— Թիւրքիա տախիլինտէ Թիւրք թէպաալարընտան պաչգա հիշ պիւր միլլէթ Պօյ Սըաուլթ կիպի թէչքիլաթլար եափմամասընա գանուն եափըլտը:— Թիւրքլէր լաթին հարֆլարընը գուլլանմաղա գարար վէր տիլէր: Ղազէթալար եարըսը էվրօփա եաղըսը եարըսը Արապճա հուրուֆաթ իլէ օլաճադ, 15 սէնէյէ գատար Արապճա գալտըրըլաճադ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հայաստան համալսարանընտա 1324 թալէպէ վար իմիշ. 268ի զըրաթ, 147ի թարիս, 92 իլմի հայաթ, 57սի ֆիզիքս, 251 տօգթօրըդ, 237 թէքնօլօճի տախիլէսինտէ իմիշէր: Շիմտիյէ գատար 96 միւնթէհի չըգմըլ տըր: 325 կիճէ մէքթէպլէրինտէ, 10 պին շայիրտ վար իմիշ: 138 քիւթիւպիսանէ վէ 4500 շայիրտ սիյասի մէքթէպտէ իմիշէր:— Սիւրիատաքի Պէյրուլթըն

Սէնթ ձէյմա խասթախանէսի գափանըյօր: Միւթէվէֆֆա Տօգթ. Տատըն օլլու Տօգ. Տատթալասա կիտէճէք իմիշ: Մուսուլտա 200 խանէ Հայ վար տըր: Պունլար աղգային տուրք թէչսիս էտիպ՝ էօյլէճէ քիլիսէ վէ մէքթէպլէրի խտարէ էտիյօրլար: Աղէգտէ 30 խանէ Հայ վէ 160 շայիրտ վար իմիշ:— Հալէպ Սիւրիա մէպուսան մէճլիսինէ իքի Հայ աղա սէչիլէճէք տիր: պու խուսուստա իսթիշարէ էտիլիյօր:— Բօմատա Հայ Կաթոլիք եպիսկոպոսական ժողով թէչքիլ օլունույօր, հէր թարաֆտան մուրախիասլար կիտիյօրլար:— Վեհ. Կաթոլիկոս Սիւրիանըն եէնի հիւքիւմէթ քէիսի Շէյիս թաճէտտին էֆէնտիլի զիյարէթ էտիպ՝ միւլազաթ էյլէմիշ տիր:— Հայաստանտա աչըլաճադ Յակոբեան մայրանոցը իչիւն 500 պին ֆրանքլըգ ալէթ էտէվաթ, եաթադ վէ սաիրէ եօլլանըլմըլ տըր: Փարիզ Պօն Մարչէսինտէն 198 սանտըգ էչիա ալընմըլ, եիւզտէ 20 թէնդիլ իլէ:— Հայաստան էհալիսի 1923տէ պինտէ 25 արթմըլ, 1924տէ պինտէ 28, 1926տա 1000տէ 31 արթմըլ տըր: Եունան զաղէթալարը Հայ գաղթականլարըն Եունան թէպասսը օլմատըգլարը իչիւն չօգ գարչը եաղըյօրլար:

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ժ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Մօտըրնիգմ վէ Տինսիգիփ
Իլմ ի Բուե ը Ինսանտան Տէրս
Այնթապ Գօլէնի

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Յիսուսի Քրիստոսի Մառայ
Պիր Տուա
Քիթապ ը Մուգատտէս

ՄՈՒԽԱՊԵՐԼԱՐ.—

Թրօյ վարըն Պատուիլի ձըրմագեանա
ՏՕԳ. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Քիւթիւպիսանէլէր ՓՐՕՅ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ
Ֆետաֆեարլըգ Լազըմ Գ. ԼԱԶԻՆԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎԼԻ.—

Էրմէնիլէրին Թիւրք Թալիմինէ Խըտմէթի
Միլլէթինէ Ղայիպ Օլան Յակոբիկ
Քէմփտէն

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—